

Collationes Patrum

<https://hdl.handle.net/1874/334037>

Quarta collationis patrum

Prima est collatio abbatis pramen de tribus generibus
morchorum **S**ecunda abbatis iohannis de fine cenobite
et hemite **T**ertia abbatis winufu de penitencie
fine et satisfactois iudicio **Q**uarta abbis theone
de remissione quinquagesime **Q**uinta eiusdem de nocturnis
illusionibus **S**exta item eiusdem de anamarteto
Septima abbatis abraham de mortificatione

In hoc libro no habentur

Amensis uiuatz gra vpi decem collationibus
 patrum. que euigeti bñssimus epis elladio
 ac leoncio utriusq digeste st. septē alias bñs
 epō honorato sancto sp famulo vpi eucherio
 dedicaui. totide r nūc vobis o sancti frēs. iouiniane
 minerui leonti et theodore tradidi deputandas. **P**os-
 terior siquidē vrm illam cenobiorū sām atq egregiā
 disciplinā in puincis gallicanis antiquariū virtutum
 distinctione fundauit. ceteri vco non solū cenobialem
 p̄fessionē appime monachos expete. uerū etiā anacho-
 reticā sicut sublimitatē vris istitucōib9 puocastis
 Ea namq collatōes iste sūmorū p̄m disputatōe con-
 texte st. et ita in oib9 tēpate. ut utraq p̄fessionū qua
 non solum occiduas regiones uerū etiam insulas max-
 imis fratrū cateris fecistis floretē conueniant.
 idest nō solū hī qui ad huc in congregatōe lauda-
 bili subiectōe p̄durāt. sed etiam illi qui haud lō-
 ge a vris cenobis sedentes anachoretarū sectā
 gestūt disciplinā. p̄ conditōe locorū. ac status sui
 mensura plenius instruantur **Q**uibus hoc precipuū
 contulit p̄cedēs vri laboris industria. ut parati iā

atq; in huiusmodi exercitijs deprehensi facilius precepta
senior atq; instituta suscipiant. ipsos q; in cellulas
suarum auctores collationum cum ipsis collationum voluibus
recipientes. et cotidianis quodammodo cum eis interrogatio-
nibus ac responsis colloquentes non propter adiuven-
tionibus ardua istam et incognitam ferre in hac
regione appetant viam. sed periculosam etiam
illuc ubi iam tristissima calles et innumera preden-
tium exempla non desunt anachoreticos disciplinam
illoz potius preceptis tape consuescat. quos in
omnibus et antiqua traditio et longe experientie
instruit industria

Quomodo dicitur de viuentibus ab abbate
pyramon fuerint excepti. Verba abbis
pyramon quomodo rudes monachi exemplo seniorum de-
beant erudiri. Et iuniores seniorum non de-
beant discere precepta. De tribus generibus
monachorum que in terra egypti sunt. Quibus auctoribus
cenobitarum sit instituta professio. De anachore-
tarum ordine atq; principio. De sambatarum
principio et conuersatione. De quarto genere mo-
nachorum. Interrogatio quid inest in cenobi-
um et monasterium. Responsio. De hu-
mitate vera et quomodo cuiuscumque humilitatem prodiderit
abbas serapion. Interrogatio et quemadmodum
vera patientia possit accipi. Responsio. De exem-
plo patientie cuiuscumque religiose fecit. De exemplo
patientie abbatis paphnugi. De perfectio-
ne ipsius patientie. De iudicio malo.

Post conspectū atq; colloquium trium illoꝝ se-
 nū quoz collaroēs frō frō nō encheiro ꝛ
 pellente utruꝝ digestissimꝛ cū etiā ultiois
 egypti pꝛes in q̄bꝛ amplioꝝ atq; pꝛfectioꝝ
 sanctorꝝ numerꝛ cōsistebat. maiore flagrantia desi-
 derare mꝛ expeteꝛ. ad vicū cui nomē est diolcos vni
 ex septē nili flūis ostus iminēte non tam itinēris
 necessitate quā desiderio sanctorꝝ illuc q̄morāciū cōpel-
 lente pꝛueimꝛ. Cum enim velud cupidissimū meritōēs
 plurima illuc celebrima q; cenobia ab antiq̄s audisse
 mꝛ pꝛibꝛ iꝛstituta. continuo q̄ nauigatoꝝ inꝛsiciois
 incerte spe maioris lucri pꝛsuadente suscepimus
Vbi tū diutissimē fluctuātes ad illos viciū sublimitate
 aspiciōs mōtes vndiq; oculos tendē mꝛ. abbate pꝛamo-
 nem oim anachoreticū illuc habitaciū seniore corūde-
 q; pꝛbiterū uelut quādam sublimissimā phariꝛ pꝛmꝛ
 tū cōspectaciū notauit itutus. Hic etenim sic ewāge-
 lica illa ciuitas in exreli mōtis vertice q̄stituta nō
 pꝛinꝛ refulsit aspectū. Cuiꝛ v̄tutes atq; mirabilia
 que pꝛ eum etiā sub cōspectū nō dīna grā testimoniū
 meritū eius reddēte pꝛfecta s̄. ne uel pꝛposita nꝛi for-
 mā uel modū hꝛ volūis excedamꝛ. pꝛtermittēda atq;
 didimꝛ. **N**ō enī de mirabilibꝛ dei fide iꝛstitutꝛ studiis
 q; s̄oꝝ quedā q̄ remissa possibile est nos sꝛosꝛōdimꝛ
 tradituros. ut necessariam tantū pꝛfrē vite instruc-
 tionē nō iꝛuale absq; ulla emēdacoē vicioꝝ ac sup-
 uacua admiratoꝝ legētibꝛ pꝛberemꝛ. **C**um itaq;
 brō pꝛamon sūma gratulacoē susceptos hūanitate
 cōgrua refeciss̄. intelligēs nos nō eiusdem uasse re-
 gionē. pꝛmū vnde uel cur egyptū petissimꝛ sollicitate
 pꝛerūtatā ac de cenobio sꝛize ob desiderū pꝛfectionis
 nos illo aduenisse cognosces ita exorsus est

Quisq[ue] ho[m]i[n]u[m] o[mn]i[u]m filiu[m] cuiuslibet artis periciam asse
qui acupiscat. nisi omni cura atq[ue] vigilancia
eius se qua[m] nosse desideat discipline studiu[m]
manciparit. ac p[ro]f[er]o[rum] quoru[m]q[ue] opificiu[m] ipsi[us] uel
s[er]uicie mag[ist]ro[rum] p[re]cepta atq[ue] instituta seruauit
frustra manib[us] uocis eor[um] similitudine exoptat
attinge. quoz[um] cura atq[ue] industria detinetat e
mulari. **R**ouum[us] eni[m] nonnullos ita ad hec loca
de v[er]is regionib[us] aduenisse ut cognoscere di tan
tum[us] gra[m]m[atic]a[m] fratriu[m] monasteria t[er]m[in]et. non ut
has regulas ob quas huc co[m]meauerat atq[ue] insti
tuta suscipere[nt]. ac sece[de]ntes in cellulas cona
rent. ea que uel uisa uel t[er]m[in]o p[re]perime
opib[us] exp[er]i. q[ui] mores suos ac studia q[ui]b[us] ibi
fuerat retentantes. ut eis exp[er]ian a nonul
tis solet. no[n] p[ro]f[er]u[m] sui gra[m]m[atic]a[m] sed uita[m] egestatis
necessitate exp[er]ian se p[ro]uicias co[m]mutasse. no[n]
solu[m] eni[m] nichil eruditionis acq[ui]re. s[ed] ne diuicia
q[ui]de[m] in h[is] p[ar]tib[us] q[ui] morai p[er]tinacia[m] animi ob
stinatio[n]e potuerit. Cum eni[m] nec iuueniorum
more. nec psalmoz[um] ordine. n[isi] ip[er]u[m] demiq[ue]
idumero[rum] habitum p[er]mutasset. quid aliud in
hac regio[n]e sectari qua[m] sola victis sui co[m]pendia

Quid dicitur. **Cap[itu]l[u]m**
Vanob[is] si uos queadmodu[m] credim[us] de
dei causa ad emulato[rum] n[ost]r[um] cognicio[n]is attrahit.
oib[us] institutis q[ui]b[us] illi p[ro]mordia uia p[ro]uicia se
penit[er] abdicatis. que cu[m] semo[rum] n[ost]r[um] age uel
t[er]m[in]o uide[n]tis summa hu[m]ilitate sectamini. ne
uos moueat aut ab imitatio[n]e diuertat ac re
trahat. etia[m] si uobis ad p[re]s[ent]em aliam rei uel facti
tatio[n]em uel causa[m] no[n] h[ab]eat. q[ui] eos q[ui] bene de cur[ia]

ac simplicitate sentiant. et uniuersa que a senioribus tradi-
 genitve prospere fideliter imitari magis quam discutere
 studet per opus experientia etiam sua rerum omnium subse-
 queret. Ceterum nunquam idem veritatis intabit quisquam
 a discussione cepit erudit. quod videtur eum inimicus
 suo potius quam patrum iudicio confidere. finale in id
 usque appellit. ut etiam que maxime vtilia atque saluberrima
 se superflua ei videantur ac noxia. atque ita presumptibus
 eius callidus hostis illudat ut irrationabilibus diffinitio-
 nibus suis perueniat inherendo. huiusmodi sibi scilicet
 esse persuadent quod ita atque iustissimum sue tantum
 obstinationis errore censuerit. **C. m.**

Quod vobis ordo atque principium professionis nunc quod
 modum uel unde descendit primum debetis
 agnoscere. Tunc etenim poterit quis desiderate artis
 efficacius assequi disciplina. et ad evertendam eam
 ardentius incitari. cum auctorum ac fundatorum eius
 agnouerit dignitatem.

¶ Una sunt in egipto genera
 monachorum. quorum duo sunt optima. tertium tepidum
 atque omnimodis euitandum. primum est cenobitarum. qui
 saltem in congregacione sunt consistentes vniuersi senioris
 iudicio gubernantur. cuius generis maximus
 numerus monachorum per uniuersam egiptum commoratur.

¶ Secundum anachoretarum qui prius in cenobis
 instituti iamque in actuali querensolitudine perfecti soli-
 tudinis elegere secretum cuius professionis nos quoque
 optamam esse principes. **¶** Tertium reprehensibile sa-
 rabitarum est. de quibus singillatim per ordinem ple-
 nius differemus. **¶** Harum igitur trium professionum
 ut diximus fundatores primum debetis agnos-
 cere. Nam perfectio ex hoc ipso uel odium professionis
 illius nasci potest que vitanda est. vel eius desiderium

que sequēda: q̄ n̄c̄ est vn̄aquāq̄ viam ad illum
finē suū p̄t̄hē sectatorē. ad quē auctor ipsius
inuētor q̄ puenit

Taq̄ cenobitarū disciplinā a t̄pe p̄dications
apostolice sup̄sit exordiu. Nam talis extit̄
in iherusolimis oīs illa c̄rēcū multitud̄ que
in actib⁹ aplōz ita describit̄. Multitudis autē
c̄rēcū eāt cor vnu et aīa vna. n̄ quisq̄ eoz
que possidebat aliqd̄ suū esse dicebat s̄ erant
illis oīa quūua possessiones et substācias vē
debāt et diuidebant ea oīb⁹ p̄ ut cuiq̄ opus eāt
Et iterū. Neq̄ enī quisq̄ egens eāt inter illos
Quotq̄ enī possessores agrorū uel domorū erāt
uendētes afferēbāt p̄cia eoz q̄ uendēbāt et
ponebāt ante pedes aplōz. Diuidebat̄ autē sin
gulis pro ut cuiq̄ opus erat. **T**alis inq̄ erat
tūc omnis eccl̄a qualis nūc p̄ paucos in cenobis
inueniri difficile est. Sed cum post aplōrū ex
cessum tepestē cepiss̄ c̄rēcū multitud̄. ea ut
maxīe q̄ ad fidē xp̄i de alienigenis ac diuersis
gentib⁹ affluebat. a qb⁹ apli p̄ ip̄is fidei rudimē
tis. et ita ueterata gentilitatis cōsuetudinē nich
il apli⁹ exp̄tebāt nisi ut ab imolaticis p̄dolorū
et fornicatōe. et suffocatis ⁊ sanguīe cōparent
Atq̄ ista libertas que gentib⁹ p̄pter ifirmitatē
p̄me credulitatis indulta est. eccl̄a illius eccl̄ie
p̄fionē q̄ iherusolimis cōsistebat. paulatī cōm
muniari cepiss̄. et c̄rēcū cotidie uel idigena
rū numeris. uel aduenarū p̄mā illia fidei r̄fir
gescēt feruor. nō solū hī q̄ ad fidē xp̄i cōfluy
erant. uerūcū illi qui erāt eccl̄ie p̄ncipes
ab illa distinctione laxati s̄. **N**onnulli enim ex

istimātes id qd videbāt gētib⁹ pro ifirmitate cōcessū
 sibi etiā licitū. nichil se detinēt p̄tē tradiderūt. si
 cū substācijs ac facultatib⁹ suis fidē vpi cōfessioē
 q̄ sequerēt. **H**i autē q̄b⁹ ad huc apostolicus inēat
 feruor. memoris illiq̄ pristinae p̄fōis desēdētis
 a ciuitatib⁹ suis. illoz q̄ cōsortio q̄ sibi uel ecclēsie
 dei remissioris vitē negligētiā licitā eē tradebāt
 in locis suburbanis ac seueriorib⁹ cōmanē. et ea
 q̄ ab apostol. p̄ vniūsum corp⁹ ecclēie gēnealit̄ me
 minerāt iustitūa p̄uati ac peculiarit̄. evertē re
 perūt. atq̄ ita coaluit ista quā diuina discipuloz
 qui se ab eoz contagione sequestrauerūt disci
 plina. **Q**ui paulatī tpe p̄cedente a cōtēctū ciuitis
 ab eo q̄ a quibus abstinēret et a parētū se cōsortio
 mūdiciq̄ istiq̄ querētoē seueriorē monachi sū
 monozātes singulāis ac solitariē vitē districtōe
 notati sūt. **V**nde cōsequēs fuit. ut ex cōmuniōne
 cōsortii cenobit̄. celle q̄ ac diuisoria eoz cenobia
 vocarētur. **I**st⁹ g⁹ solum fuit antiquissimū mo
 nachoz gēn⁹. qd nō mō tpe s̄ etiā grā p̄mū est
 quodā p̄anos plurimos solū usq̄ abbatis pauli ut
 anthoniū diuinit̄ etate. **C**ui⁹ etiā hūc ad huc in
 districtis cenobis certūma rēside uestigia **vi**

De hoc p̄fōz nūc et ut ita dixerim frigidissā
 radice scōz. etiā anachoretarū post h⁹ flores
 fructusq̄ plati sūt. **C**uius p̄fessiois principes
 hos quos paulo ante memorauim⁹ sc̄m scilicet
 paulū uel anthoniū nouim⁹ exstitisse. **Q**ui nō
 ut quidā pusillanimitatis causa. nec ipaciētie
 morbo. sed desidiō sublimioris p̄fōis cōtēpla
 cōis q̄ diuine solitudis secretū secretū sūt. licet
 eoz prior necessitatis obrētū dū tpe p̄secutiōis

affinium suoz deuitat insidias hēmū penetrat
se dicit. **I**n ergo processit ex illa qua diuinus
disciplinā a p̄fōis gen̄. ca sectatores anachorete
idest secessores merito nūcupat. eo q̄ neq̄ quā
genti hac victoria qua int̄ hoies occultas insi
dias diaboli calcauerūt ap̄to citamē ac mani
festo afflictū de moib9 congregari cupientes uastos
heremi recess9 penetrare nō timeat. ad imi
tand9 scilic9 iohannis bap̄tē q̄ in hēmō tota eta
te p̄mansit. helpe quoz et helzei. atq̄ illorū de
q̄b9 ap̄ls ita memorat. cū uenerūt in melotis.
et in pellib9 capnis. angustiatū afflictū egētes.
q̄b9 digna nō erat mūd9. in solitudinib9 eritā
tes et montib9 et spelūcis et in cūnis terre.
De q̄ etiā dñō figuratū ad iob dñs autē est q̄
dimisit anagrū liberū. et uincula e9 resoluit.
posuit habitaculū e9 desertū et tabernaculū e9
salsugine uiridē multitudinē ciuitatis et que
relā opactoris nō exaudies. **C**onsiderat̄ mōtes
pascue sue. et post omē uiridē q̄rit. **I**n psal̄
mō quoz dicit q̄ recepti s̄t a dñō quos redem̄
de manu inimici. **E**t post pauca. **E**t uenerūt i so
litudinē. in siccitate uia ciuitatis habitaculi nō
inueniūt. **E**surētes et siccētes. aīa eoz i ip̄s
defecit. et clamauerūt ad dñm cū tribularēnt̄
et de nōtātib9 eoz libeant eos. **D**uos etiā the
remitas ita describit beatus q̄ tollit uigilā a nuū
tate sua. sedeb̄ solitarius. taceb̄ q̄ lenabit se
sup se. **D**uiq̄ i psalmista affectu et ope conu
nunt. **S**ilīs fr̄s sum pellicano solitudinis. vi
gilau et fr̄s sum sicut passer solitarius in
tecto

Quiaq; hinc duabus professionibus monachorum religio
 vpianaa gaudet. cepit autem in desertis paucula
 hic quozordo reredē. emerit post h' id rateri mū
 et ifidele mōchōz gen9. vel potiq; novia illa plan
 tano rediuvua conaruit. q̄ p̄ ananū et saphiram
 in exordio ecclie pullulās ap̄i petri seueritate
 succisa ē. q̄ int' mōchos tamdiu detestabilis exetā
 dnq; iudicata ē n' a quozq; ultra' vsu pati quādiu
 illis tā districte formido sentēcie memoriē fidelīū
 inserta duravit. qua b̄s ap̄lō predā noui facinoris
 p̄ncipes nō p̄terencia. non ulla passus est satis
 fractione curari. sed p̄uociosissimū germē relei
 mortz succid'. Illo igit' exēplo qd̄ in ananiam
 et saphirā apostolicā districcione p̄uocitū est. a
 nōnulloz cōtēplacōe pauculati lōga incuria et
 t̄pis oblitte rācōe subtractū emerit istud sara
 bātariū gen9. Cui ab eo q; semetipos a cenobi
 orū cōgragacōib9 sequestrauit. ac singillatī
 suas curarunt nēritates egyptie lingue p̄prie
 tate sarabaitz nūcupari s̄. et illoz qd̄ predib
 im9 nō p̄cedēz q; ewāgelicā p̄fectionem
 simulāe potiq; quā in veritate arripē malu
 erit. emulacione scilicet eoz uel laudib9 p̄u
 cati q; vniuersis diuersis mūdi p̄fctā v̄p̄zisti
 p̄ferit nuditate. In igit' d̄n̄i subecillo animo
 resume virtutes affectant. uel nēritate ad hāc
 p̄fessionē veniēz ap̄p̄lī dū censez tācūmodō
 noie mōchōz absq; ulla studioz emulacōe fes
 tināt. cenobioz nullaten9 expetit disciplinā
 nec senioz subiciūt. q; b̄s. aut eoz traditō
 b9 instituti. suas discit vincē volūtates. nec
 ulla sane districcionis regulā legitima eru

ditione suscipiunt. s; ad publicam tinnio id est homin
facie renunciantes. aut in suis domibus sub pui
legio huius nois hysdem obstructi occupatis pfe
uerat. aut qstruētes sibi cellulas. easq; monas
teria nūcupantes suo in eis iurē ac libertate
cōsistit. neq; ewangelicis p̄ceptōib; succūbē
tes. ut nulla cotidiana uirtus sollicitudinē nullis
rei familiaris distancionib; occupet. **Ad** illi so
li absq; infideli dubitacōe cōsumant. q̄ cūctis huius
mūdi facultatib; absoluti ita se cenobioz p̄o
sitis subdicunt. ut ne sui q̄dem ip̄i fateat̄ eē
dnos. **U**lli autē q̄ districōne ut diuini cen
obii declinatēs binū uel ternū in cellulis cōmorat̄
nō cōtenti abbatis cura atq; ip̄io gubnāi. sed
p̄cipue pauatēs ut absoluti a seniorū iugo ex
eirendi uolūtates suas ac p̄cedēdi uel quo pla
cuerit euagādi agendiue quod libitū fuerit ha
beant libtate. et iam āplius ī opib; diuini q̄
hui qui in cenobis degunt dieb; ac noctib; q̄su
mūt. s; nō ea fide eodēq; p̄posito. **H**oc enī isti fa
ciūt non ut fructū sui op̄is subiciat̄ dispēsacōis
arbitrio. sed ut acq̄rat pecunias q̄s recondāt
Unt quos quātū interit adūtat. **U**lli de r̄ns
tino nichil cogitātes gr̄tissios deo sudōis sui offe
rūt fructū. isti uō non solū in crastina sed etiā
in multoz annozū spacia infidelē sollicitudinē
p̄rogātēs. ā mēdātē deū ā inopē credūt. qui
p̄missam cotidiani victū atq; idumētōz suffici
entiam p̄bē eis aut nō possit aut nolit. **U**lli
h; oib; experit̄ uotis ut nuditatē oīm rerum
paupertatemq; possideant. isti ut oīm copiarū
affluentia consequat̄. **U**lli ob hoc certatim sta

tura transcedere ratione diuitis opib⁹ elaborant
 ut q⁹q⁹ monasterii scilicet usib⁹ redundare vel
 carere ub⁹ vel penodochio vel economo vel idi
 genib⁹ p⁹ abbatis dispenser⁹ arbitrio. isti ut q⁹q⁹
 cotidiane sup⁹fluit gule. a p⁹fusioni p⁹ficat uo
 luptati a certis philantropie vicio recondantur.
 Postremo ut credamus ab istis quosq⁹ h⁹ que non
 optimo p⁹posito cogentur meli⁹ q⁹ diuina posse
 dist⁹bui n⁹ sic q⁹ ad merit⁹ virtutis illoz ac p
 fectionis aspirat. Illi etenim tantos monasterii
 redditus conferentes. eisq⁹ condie renunciantes
 in tanta subiectionis humilitate p⁹durant. ut q⁹
 admodum sui ita etiam eoz q⁹ p⁹o sudore conquirunt
 p⁹tate p⁹uent⁹. abrenunciacionis p⁹me feruore
 du cotidie semetipos labois sui fructib⁹ iudat
 iugit mouat⁹. Isti autem in corpso q⁹ aliq⁹ pau
 perib⁹ languit. elati in preceptis cotidie colla
 bunt. Illos pacia atq⁹ districtio quo tam deuote
 in hac qua semel arripuerunt p⁹essione p⁹durant
 ut nuqua suas expleant voluntates. crucifis
 os hinc mudo cotidie viuosq⁹ martires facit. hos
 arbitrii sui tepoz viuos ad inferna demergit
 ¶ Hec igit⁹ duo genera mochoz in hac quidem
 puincia equali p⁹emodu int se inuositat⁹ co
 tendunt. ceterz p⁹ alias regioes quas me ne
 cessitas catholice fidei copulit pagis. istud
 tertiu sarabaitaru gena habundat. ac p⁹
 solu esse cognouimus. ¶ Tempib⁹ siq⁹dem iurii
 qui arriane p⁹fidie ep⁹ fuit sub valeis impe
 rio. cu draconiam nostris fructib⁹ deseruim⁹
 hinc videlicet q⁹ ad egypto ac thebarden fuerant
 ob catholice fidei p⁹seueranciam metallis ponti

atq; amemne delegati. licet cenobior. disciplina
in q̄busdā ciuitatib⁹ rarissima videam⁹. anacho
retarū tamē ne ipm̄ q̄dē apud illos nomē au
ditū fuisse cōperim⁹

Sane ē etiā aliud quartū genus qd̄ nuper
emerfisse in hīs q̄qu anachoreticū sibi
specie atq; ymagie blādunt. q̄q; in p̄mordis
suis feruore quodā breui cenobii p̄fectionem
vident̄ cōpetē. s; q̄tinuo tepescenti dū p̄stinos
mores ac vicia reseruit q̄tēpuit nec iugum
humilitatis ac patientie diuinus sustinē cōtē
ti s; subdiciq; femozū cōdignat. separatas expe
tunt cellas. ac solitarii residerē cōsueverunt.
ut ita silit; a nemine lacessiti patientis māsue
ti uel huiles possint ab hoīb⁹ estimari. Que
institutio ymmo tepor. eos quos semel ifere
rit. ad p̄fectionē nunq; p̄mittit acceḏē. hoc
enī modō nō solū nō abstrinḏet rueruētia in
detent⁹ eoz vicia cōualescat dū a nemine pro
cati ut qd̄cā letale et irremediū virus quanto
amplius celati fuerit tāto p̄fundius rerpens
insanabile morbuū generat egrotat. Pro
rueruētia enī singularis celle. nullus iam
vicia solitarii audeat arguē que ille ignorat
maluit quā curari. Poris vices nō occultu
tione vicioz s; expugnata parit.

Confirmat⁹. Et ne aliq; int̄ cenobii et
monasterium distancia. q̄ in vtroq;
nomine res vna cōferatur.

Philon. Licet a nōnullis soleat indif
ferēter monasteria pro cenobis apel
lari. tū hoc int̄est q; monasteriū nomen est

diuersorum nichil amplius quam locum id est habitaculum significans monachorum. cenobium uero etiam professionis ipsius humilitate disciplinamque designat. Et monasterium potest etiam unius monachi habitatio nominari. cenobium appellari non potest nisi ubi plurimorum cohabitaculum degit unius communio dicitur sane monasteria etiam in quibus sarabaitarum collegia commorantur.

Quamobrem quoniam de optimo genere monachorum uideo uos professionis huius arripuisse principia. id est de laudabili cenobiorum palestra ad excelsa fastigia anachoretice tenetis discipline humilitatis patientiam uirtutem quam uos illic didicisse non dubito. uero sectamini cordis affectu non eam sicut quaedam falsa humilitate uerborum. nec affectata atque superflua in quibusdam officiis corporis inclinatione fingentes. Quod humilitatis fingentem abbas serapion quodam tempore eleganter uisit. Cum enim quaedam ad eum summam suam abiectionem habitu ac uerbis profectus aduenisset eumque senex secundum morem ut orationem colligeret hortaretur ille nequam annuens deprecanti tantis se subiciens afferebat flagitium inuolutum. ut ne usum quidem huius generis aeris capere mereretur. psithy quorum ipsius refugium sessionem humiliter potius residebat. Cum uero etiam ad ablutionem pedum multoties peruenisset assensum cum abbas serapion. refractione transacta colloquii consuetudine provocare monere eum benigne ac leniter cepit. ne otiosus ac uagus presertim iuuenis tam robustus instabili leuitate per uniuersa discurreret. sicut in cella

residens secundum regulam seniorum suo potius opere quam
aliena mallet munificencia sustentari. In quo ne
apostolus paulus inuenerit. et quidem cum ei in ewa
gelio laboranti hoc prebium merito deberetur.
diebus tamen ac noctibus maluit operari ut con
dianum victum uel sibi uel his qui eisdem ministrantes
opus eberit non poterat suis manibus parare.
Ad hoc ille tanta est tristitia ac dolore supple
to ut amaritudinis corde accepta ne uictu qui
de dissilare potuerit. Cui senex. hactenus magis
fili cunctis te facinororum ponderibus onerabas.
non metuens ne confessione tam atrocium criminum
nota epistimacolis incurreris. Quid queso
nunc est quod ad simplicem amonitionem non
quod tamen in se non modo nullum obprobrium. sed etiam
edificacionis habuit ac dilectis affectum tanta te
video indignacione permotum. ut eam ne uictu quod
occultae aut fidei seruitute dissilare potu
eis. An fortasse illam dum te humiliter exspect
tabas a nostro ore suam. iustus accusator sui
existit in primordis sermonis. **¶** Proinde
vera est cordis humilitas retinenda. quae non de affectu
tota corporis atque uerborum. sed de intima mentis hu
militate descendit. quae tunc demum euidentissimae pa
ncae suae fulgebit indicio. cum quis non ipse
de se crimina ab aliis non credenda iactauerit. sed
ab aliis sibi uel arroganti in gestis correptu
rit et indignatas iniurias mansueta cordis
equanimitate tolerauerit.

¶ Seruanus. **¶** Quomodo uel acquiri uel re
tineri possit. ista tranquillitas optima ag
nosce ut sicut iudicio nobis silencio oris clauso

precludimus uiborūq; hēc cōcoherētemq; in eam
 cordis leuitatem custodie possumus. quod
 nō uicq; enā cū lingua refrenat. intruſerit
 cū statū ſue placiditatis amittit. et idcirco
 manſuetudis bonū nō alias tene opia poſſe
 niſi remotione cēlle ac ſolitario putamus

D habitaculo

Patience uēa atq; tranquillitas
 abſq; profunda cordis hūilitate nec acq̄rit. nec
 tenet. que ſi de hoc fonte deſcendit. nō bñſia
 o cēlle nō pfugio ſolitudis indigebit. Non enī
 p̄ocinū amūſq; reiecit. ſcēq; querit. q̄ hūili
 tate generatim atq; cuſtodis ſue intruſerit. ſu
 te fulat. Ceterū ſi mouem. ab āquo laceſſit
 certū eſt nō eē in nobis hūilitatis fundamen
 ta firmū ſtabilita et ideo ad intruſum. uel ex
 igne tēpeſtatis edificū nūm ruinosa q̄morde
 acut. Non enī eſſet laudabilis nec ammi
 randa paſia ſi nullis iuniorū iaculis repetita
 tranquillitatis poſitū retineret. ſed in eo eſt
 p̄clara atq; glōrioſa q̄ uicētib; in ſe tēptatio
 nū p̄cellis immobilis p̄ſeueat. Nam in quo
 uerari ſtingiq; adūſita t̄b; ardit. in eo poſia
 roborat. et in eo magis acut. in quo putatū
 obtundi. A paſionib; enī ac ſuſtentatōe pati
 enciā dicit nullus ignorat. Ideo q̄ſtat paciēte
 p̄uicā nēminē poſſe. niſi eū q̄ uuiſa q̄
 ſibi fuerit utrogata abſq; indignatōe tolera
 uerit. Et ideo non imērito ita a ſalomone
 laudat. Melior eſt paciens uir fortis et q̄
 cōtinet iram capiet urbem. Et iterū longa
 nimis enī uir nimius in prudētia. puſilla

munis autē valde insipiens est. Cū ergo quō
victa iuiza uacūdie igne succenditur. nō
causa p̄ri ei⁹ acerbitas illate q̄tuelie eb
titisse credēda est. s̄ potius manifestatio in
firmitatis occulte. secundū illā parabolā
saluatoris quā de duab⁹ domib⁹ ponit. vna
que fundata est supra petrā. et aliā q̄ sup
harenā. **Ex** b⁹ eālit dicit. pluuiarū ac flumi
nū uel tēpestatū turbines irruisse. si illam
q̄ in petre soliditate fundata nichil peit⁹
detimenti eb illa tam violēta collisione se
fisse. q̄ vō in harenarū pendula mobilita
te q̄structa est statū fuisse collapsam. Quā
utiq̄ apparet non p̄trea corruisse. q̄ vbru
um uel tōrtētū inuēdatōe pulsam. sed q̄
sup harenā ip̄ruēter ebstructa ē. Non
enim in h⁹ differt a p̄tore vir sc̄ q̄ nō
silitet et ip̄e temptat⁹. s̄ q̄ hic etiā mag
na ip̄ugnacōe nō vincitur. ille autē etiā
p̄ua temptacōe supat⁹. **Itē** enī esset ut
diuini⁹ iusti aliorū laudabilis fortitudo. si
vincēt itemptat⁹. cū utiq̄ locū victorie ha
bē nō posset absq̄ aduersitate. **Itā** enim
beatus enim vir qui suffert tēptacionē
q̄ cū p̄bat⁹ fuerit accipiet cōnam vite
quā rēpnisit de⁹ diligentib⁹ se. **Sed** in
ap̄lin quoz paulū victa nō in ocio atq̄ deli
cis sed in infirmitate p̄ficatur. **Ecce** enī
in q̄ dedit hodie in ciuitate munita et i
columpnā ferta. et in murū eizū sup
omne terram. **Itē** q̄ iuda p̄cipib⁹ ei⁹
et sacerdotib⁹ et omni plō tēte. et belli

gerantur aduersum te et non preualebunt. quia
 ego tecum sum ut etiam te dicat dominus opus **xxij**
Huius ergo pacis uolo uobis duo saltem ex
 templa proponere. unum religiosose cuiusdam
 feie que patientie uirtute tanta auaritate
 sectata est. ut non solum temptationum non uita
 ret inuisus. sed etiam occasiones molestiarum
 sibi nec perueniat. quibus frequenter instigata
 non cederet. **H**ec namque cum alexandrie co
 moraret. essetque non obscuris ortu matribus
 atque in domo que sibi fuerat a parentibus de re
 licta. religiosose domino deseruisset. ueniens ad
 breuiter memorie episcopi athanasii. prebatur ut
 aliqua sibi alienam uiduam daret que ex ecclesias
 ticiis sumptibus pascebat. Et ut petentes ipsi
 uerbis exprimerent. ea michi inquam aliquando de soro
 ribus que repauessem. Sacerdos ergo cum laudasse
 posset feie. que eam ad opus misericordie ui
 disse esse promptissimam. iussit ex omnibus
 eligi uiduam que et honestate morum et gra
 uitate ac disciplina omnibus preferret. ne
 forte desiderium largitatis precipientis uicio
 uinceret. et que mercedem quereret in egena.
 capnum fidei prauis eius moribus offensa pate
 retur. Eui cum domum abducte omnibus deser
 uisset obsequiis. uirtute modestie eius ac le
 nitatis egyptia. uides que se ab ipsa momentis
 singulis gratiarum actione pro officio humani
 tatis honorari. post dies paucos ad memo
 ritatum reuertitur. sacerdotem
 tam inquam. ut mihi dicit
 idigne
 preces
 quam ego referret. et cui

morigeis famularumque obsequiis. Cuius ille
nec propositum fecit ac desiderium intelligens.
estimasset petitorum dissimulatione. propositum fu-
isse neglectam. causasque more illius non abs-
cuncti sui commotione perirens penitus agno-
uisset honestiore ei ceteris viduam deputa-
tam occulte precepit. ut ea illi que est ciuitatis
nequior traderet. que scilicet uel uanitas uel
uel uis uel uolentia seu uerborum atque ea-
rum uanitate. ciuitatis quibus huiusmodi uicia dominarentur
excederet. Quam cum multo facilius inuenta subique
tradita domi habere cepisset. atque eadem ei diligen-
gentia qua priorum illi uidue uel etiam studiose
uis ministraret. huiusmodi solum ab ea per tantis obsequiis
recipere gratias. ut indignus iugiter afficeret
iugiter. committens que ab ea exprobrationibus que gra-
uius uexaret. obiectis ei et maledictis ob-
truncationibus incipiente. eo que se non ad re-
frigerium. sed potius ad cruciatum et acume-
liam ab episcopo propositisset. magis que se de rege
ad laborem. quam de labore transtulisset ad re-
quiem. Cum ergo assiduitas uirginitatis eiusque
prumperet ut ne ab iniectione manuum
propter mulierem recedat. illa autem humilioris
obsequii regeminarum officia. non fuerit
vincere renitendo. sed semetipsum humilius sub-
iacendo discebat. ut multitudinis indignitatibus
laxissima. oburgantis insaniam humanitatis
mansuetudine deliniret. Quibus ad plenum ex-
ercitium confirmata. perfectam que uirtutem
desiderate pacis assuetam ad memoratum
sacerdotem tam per alios illius iudicio quam

etiam p beneficio expectacionis sue grāo rlatuua
 prexit. eo q scdm desideriu suum tandē ma
 gistra ei paciēcie dignissima puidisset. cuius
 iniuriis iugib9 ut quodam palestr oleo cog
 die roborata. ad summā animi pacā eāq
 pueniret. tandem inquit dedit michi q
 rpausē. Nam illa prior suis me potius
 onerabat ac refrigerabat obsequio. Hec de
 sepu nulliebrū dixisse sufficiat. ut qmēora
 none hac nō solum edificem. verū etiā qfū
 damur q paciēciā nisi fuerim9 ad firmum
 moram rtrisi in caueas cellularū tenē

Non possumus
 vnc aliud abbatis pasnuati pandimus
 exemplū. qui in illis insignis et ubiqz predi
 cabilis scythotice heremi in qua vixit pres
 biter est scythotice tanto studio sp insedit ut
 ei anachorete bubali cognomen. indiderit.
 eoq inq nito ut ita dixerim desiderio solitudi
 nis sp habitacōe gauderet Itaq cū tantz in
 pueticia sua esset virtutis et gracie ut etiam
 preclari ac summi id tps viri grauitatē eius
 et imobile qstancā mirarentur. eumq licet
 minor est etate p virtutē in merito seniorib9
 exequarent. suoq ordini ducerent inserdū.
 luoz ille qui aduersum ioseph patriarcham fi
 nos quondam aios instigauit. quēdā de nime
 10 fratru edicis zeli igne succendit. qui neno
 quodam ac macula pulchritudine e9 cupiens
 deformanz hoc gemis malignitatis erogitat
 ut p oportunitate tps caper. q pasnuatus ad
 ecclesiam die dnica pcessu habeset a cella in

quã futum irruens. codicem suũ inter ei⁹
plectas q̄s de palmariũ foliis solebat intere
latent abscondit. ac de concinnata factione se
citus. ipse quoq̄ uelud purz ac simplicis q̄sae
ad eccliam venit. Cumq̄ celebrata ois
fuisset. ex moze solepnitas. querzla sc̄o psi
toro qui ante huc eundeq̄ pasnuatũ eiusdem
heremi p̄bz fuit corã cunctis fr̄ib⁹ detulit.
asserens sibi codicẽ de cella furto fuisse sublatũ.
Cumq̄ ei⁹ q̄rimonia ita cūtorz p̄cipue q̄ pl
biteri n̄os. ut q̄d p̄mũ suspicarent. quidue
deterneret nō haberet. summa cūctis am̄itudo
p̄culsis de t̄m̄ inauditi illit facinoris nouitate
ille q̄ rem. detulerat. uigebat ut retentis in ec
desia oib⁹ missi elã quicq̄ cūtorz singillarim
fictũ cellulas scrutarent. Quod cum tribus
seniorib⁹ a p̄bo fuis̄ inunctũ uniuersoz cubilia
reueluẽtes. ad extremũ in pasnuatũ cellula
absconditũ codicem inter plectas palmariũ
quas illi sp̄as uocant. sicud eũ insidiator oc
culuerat. repereret. Quẽ cū inquisitiones q̄festi
ad eccliaz delatũ corã oib⁹ p̄tulissent. pasnuat
us licet de q̄saencie sue eẽt sinceritate secu
rus t̄n̄ uelut qui futi armen agnosceret. satis
factioni se totũ tradidit. locũq̄ penitencie sim
pliciter postulauit. hoc uerzandie sue modestie
q̄ p̄spicẽs. ne si macula futi uerbis
conaretur. abluere insup eã mendacũ nota
retur. nemine scilicet q̄ id q̄d inuẽtũ fuerint
suspiciente. Cumq̄ de ecclia nō tã m̄erz deier
tus q̄ iudicio dei fides p̄tinus abcessiss̄. p̄fus
in oratione uigiter latinus. t̄p̄licatis q̄ reu
uis. summa eã in q̄sp̄ũ hoim̄ mentis hu

militat pstravit. Sed cum duabz ferne ebdoma
 dibz ita se omni q̄tione carnis ac spūs subieasset
 ut die sabbati uel dn̄to nō ad percipiendā cōmuniō
 nē facer̄ sed ad p̄sternendū se in limen et̄ie atq̄
 ad ueniā suppliciter postulandā matutinus acur
 reret. neq̄quā passus ē eū occultorū om̄i testis et
 cognitor. uel a se ampliq̄ conteri uel ab alijs infama
 ri. Nam q̄s ille inuētor sceleris rei sue fuit ip̄bus
 laudis aliene callidus infamator nullo hoīm teste
 cōmiserat p̄ diaboli q̄ ipsius cōm̄s fuerat itantor
 publicauit. Atz p̄tā namq̄ durissimo demone cū
 tas factionis occulte patefecit insidias. cōm̄tōmū
 p̄ ac fraudū idem fuit p̄dior qui cōmentor. Ita
 autē spū illo inuēto grauius diuq̄ ueratus ē ut
 ne oratōibz q̄c̄ scōz illis consistēcū. qui diuinoz
 carismatū merito demonis ip̄abāt potuēt eūm
 dur̄ sed ne ipsiq̄ q̄c̄ r̄sion̄ p̄bū gratia singularis
 crudelissimum ab eo excluserit ueratore. cui tāta
 erat uirtus dn̄i largitate collata. ut ne usq̄ ad lumi
 na quidem ei⁹ quisq̄ arzpticius q̄ tardius sanāet
 aliq̄ p̄ductus sit. x̄p̄o hanc adoleſcentia p̄stūcio
 gloriam r̄feruāt. ut illius tantū orōibz cū inſi
 diatus fuerat purgaret. et cui⁹ laudi aliq̄ inuēto
 inimicus de terpe se posse crediderit. eius nomen
 p̄clamas et dicit sui ueniam et finē sup̄liti p̄n
 tis accipet. **H**ec ergo ille in adoleſcentia sua fi
 citur in d̄lis iam tūc indicia p̄figurās lineas q̄c̄
 p̄fōis illi⁹ q̄eant maturitate augēdā ad huc in an
 nis puerilibz designauit. Si ergo ad culmen
 uirtutū ei⁹ uolūm⁹ puenit talia nobis exordi

Dorū fundamenta iacenda sunt. **XVI**
 Uplex sane ad narrandoz hui⁹ facti causa me

appulit. p̄mū ut hanc imobilitatē v̄iri cōstāciā
q̄ pensantes. quanto minorib⁹ quā ille est ope
ritus inimici ipugnant̄ insidias. tanto maiorem
t̄nquillitatis atq̄ patientie summā affectum
Pende ut firma diffinitōe teneam⁹ a tēptan
onum p̄cellis ipugnant̄ib⁹ q̄ diaboli t̄tos nos eē
non posse. si omne presidium patientie n̄r̄ oēz
q̄ fiduciam non t̄terous n̄r̄ hoīs v̄irib⁹ sed in
cellule claustris aut in solitudis recessu scōrūq̄
cōsortio uel cuiusq̄ q̄ extra nos fit r̄i presidio
collorem⁹. **N**isi enī mentē n̄r̄m v̄tute p̄tectoīs
sue ille firmauerit qui in ewāgelio ait. regnū
dei intra vos est. frustra aeri hostis insidias a
auxilio cohabitantiū hoīm vincit. aut localib⁹
spaciis declinat. aut munitione t̄torū excludere
posse nos credim⁹. **S**iam cū her̄ oīa scō p̄sumio nō
desse. nō impugnant̄is aditū aduersum eum
tēptator inuenire potuit. neq̄ illū nequissimū sp̄m
sept̄a parerit. aut hēmi solitudo. aut tot in illa cō
gregatōe scōrū merita repelleret. sed q̄ dei sc̄is
famulus non in h̄no que extr̄isec̄. s̄ in ipsum
occultorū oīm iudicē sp̄m sui cordis infixerat. t̄tate
ipugnant̄is machinis neq̄ potuit cōmoueri. **E**t eō
rit̄ ille que ad tantū fatinus p̄cipitauerit inuidia
nōne et solitudis b̄nficio et munitione r̄mociōis
habitaculi. et b̄ri isidorū abbatis atq̄ pb̄i. aliorūq̄
scōrū cōsortio fruebat̄. **E**t tamē q̄ eū supra ha
renā reperit turbo diabolicus. nō solū ipegit. ve
r̄icā eius subuertit habitaculū. **N**on ergo qui
et̄ n̄r̄m extr̄isec̄ inquitim⁹. nec opitulai vi
cis ipatientie n̄r̄ alienā pacem⁹ posse patiā. **¶**
Sicut enī regnū dei intra nos est. ita et inimici ho-

minus domestica eius. Nemo enim nichil magis quam
 sensus mensque nichil est velle iturus domestica ad
 uersatur. et idcirco si fuerint solliciti ab istis
 hostibus minime ledi poterunt. Vbi enim nobis nisi
 domestica non aduersantur ibi et regnum dei tranqui-
 litate mentis acquiritur. Nam si idcirco diligenter discutiatur
 ledi ab hoste quibus malignitate non poterit. si ipse
 in pacifico aduersus me corde non dimorem. Si autem
 ledi non est vitium impugnationis aliene sed impatiencie
 mee. Sic enim grauis ac solidus cibus sano utitur
 ita pinguis est egrotanti. non autem ledere sumentem
 potest nisi ei quod nocendum virus adierit propientis infir-
 mitas. Si unquam ergo filius meus fratris fuerit
 oborta temptatio. nequaquam a cursu tranquillitatis
 excussi blasphemus scelerum obrutatio aditum re-
 serem. nec pios atque eximios quosque sanctorum
 virorum numero insertos latitatur miremur. quod dum
 in huius sancti arca concubamur atque quiescimus nunc est
 etiam paleas igni propeo deputandas inter elias
 sima frumenta misceri. Denique si uel sathanam
 inter angelos uel iudam inter apostolos uel nicho-
 laum prauius heseos uentorem inter diaconos re-
 miscramus elios. hoc quod nequissimi homines sanctorum ordi-
 ni deprehenduntur inserti numerum esse non poterit. Nam
 licet hunc nicholaum quidam asserant non illum fu-
 isse qui ad opus misceri est elios. nichilominus tamen
 eum de illo discipulorum fuisse nunc negare non
 possunt. quos omnes tales nobis inuenimus. Non ergo
 ruina illius supradicti fratris qui in illa homo tamen lugu-
 bu lapsus est casu. neque illam horribilem maculam
 quam tamen ille ingentibus puer lacrimis post dilu-
 it. sed bene potius profuerit nobis proponamus exempla

ne subuersione illius destruiam cuius antiquum
inuidie vitium etiā aurit in penis affectata religio.
sed huius humilitate tota virtute sectem. quā nō illi
quies hēni subito genuit. si in hōies acquisita

Sonsummauit atq; excoluit solitudo *elle*
Sciendū sane est inuidie morbum difficilium ad
medelā quā cetera vitia puenit. Nam eū quē se
mel veneni sui peste corripuit pene dixerim ca
rire et medio. Ipa nāq; est lucos de qua figurant
dicit p̄ p̄phetā. Ecce ego mittā vobis serpentes et
gulos. quib⁹ non est inuincitatio et mordebūt vos
peccatō q̄ a p̄p̄ta mortiferis basilisā ueneni morsus
inuidie q̄at quā p̄m̄ ille om̄i venenozū auctor
et princeps atq; perit et p̄mit. Nam antē suus q̄
eius cui inuiderat inuicitor. p̄usq; in hōiez mor
tis virus effundit ipse se p̄didit. Inuidia enim dia
boli mors introuit in orbem terrarū. uniat autē
eam qui se ex p̄te eius. Sicut enī ille qui primus
eiusdem mali peste corripit est. nec medelam p̄i
tentie nec fomentū illius curatiois admisit. ita
et hi qui hūsdem se p̄uicētes morsib⁹ tradiderunt
oem̄ opem sc̄i uicinitatiois excludunt. qz cū utiq;
nō culpis aliozū quibuslib; sed p̄p̄itate crucientē
erubescētes ipam̄ prodeze veritate. certisecus
sibi quasdam sup̄fluas et ineptas causas offensi
onis inquirunt. quarū qz oīdōis false s̄ vana
curatio est. cū illud mortiferū virus qd' nō vlt
prode lateat in medullis. De qb⁹ alibi ille sapiē
tissim⁹ cōpetentē expressit. Si momorderit sei
pens in sibilo nō est habūdancia inuicitorū. Ista
enī s̄ tacti morsus quib⁹ solis sapiencū medi
cina nō subuenit. Nam usq; adeo incurabilis est

ista p̄uicias ut blandimēns exaspēt̄ inflet̄ obse
 quis. munerib⁹ irritetur. q̄ ut idē salomon
 ait. nichil sustinet zelus. Quāto enī amplius
 alius. aut humilitatis subiectione. aut pacētie
 virtute. aut munificētie laude p̄ferat̄ tanto
 ille maiorib⁹ inuidie stimulis incitat̄. qui non
 nisi ruinā aut mortem ei⁹ cui inuidet acupis
 at̄ demq̄ illoz vndē p̄iarcharū zelus in tan
 tū nulla inorū fr̄s subiectione potuit deliniri
 ut de h̄is scriptura cōmemoret. Inuidebāt autē
 ei fr̄s sui eo q̄ diligat̄ eum p̄z suis et nō pote
 rant ei loqui quicquā pacificū coner̄ zelus eoz
 qui nulla ger̄ manu obsequentis atq̄ subiecti
 sustinuit blādīmētā mortē eius cupiens vix pos
 sit venditionis fr̄ctūe armine sacari. ¶ Cunctis
 ergo vicis p̄uiciosiore atq̄ ad purgādū difficilio
 rem esse q̄stat̄ inuidiam. que ip̄ius remedi⁹ q̄
 reliqua extinguūt attendit. Nam uerbigrā qui
 d̄pnū sibi illatū dolet largitatis cōpensacione
 curat̄. Qui de illata iniuria indignatur. hūilita
 t̄is satisf̄ctōe placat̄. Q̄d illi facies qui de hoc ip̄so
 magis q̄ se hūilitate ac benigniore sentat̄ offen
 ditur. que non ad iracundiā cupiditas q̄ premio
 delinuitur. nō iniurie lesio aut amor ulcionis ac
 tendit que officiozū vincit̄ blandimētis s̄ suc
 cessus tm̄ aliene p̄spitatis irritat̄. H̄s autē est
 qui se ut satisf̄ciat̄ inuidētā a bonis corruerit
 aut a p̄p̄is alienari aut calamitate aliq̄ optet
 inolu. Quāq̄ ne totū q̄q̄ in nobis inuidiam
 est et q̄si vitali negetatione s̄a sp̄s animatur
 vno tanto hui⁹ mali morsu basilisā interinat
 duamū cui ip̄osibile nichil est iugit̄ ip̄lorem⁹

aurilium. **C**eterum etenim venena serpentium idest
carnalia peccata uel uicia quibus ut cito inuoluunt in
facile expurgant humana fragilitas. habet aliqua
whieru suorum in carne vestigia quibus quamvis ter-
rentu corpore punitissime contumescat. tamen si
tutate remedia. aut illa salutarium uerborum
medelam aliqis pitissimam carminu diuinorum inu-
tator admovent. ad perpetua aie morte punitas vi-
rilentia non puenit. **I**nuidie autem quasi a regulo
serpente effusum uirtus uitam ipsam religio-
nis ac fidei priusquam uictu in corpus sentatur ex-
cludit. Non enim aduersus hoies. sed plane aduer-
sus deum blasphemus extollit. qui nichil in se
aliud nisi bonu meritu carpes non hois culpam
sed dei tantu iudicia reprehendit. **H**ec ergo est illa
sursum germinans amaritudinis radix. que se en-
gens ad supra. in contumelia ipsi. qui bona ho-
minu confert tendit auctoris. **D**ec queque moue-
at quod deus missurum se serpentes regulos. que eos
quorum criminibus offendit mordeant cominatur.
Nam licet certu sit deum auctore inuidie esse non
posse. equu tamen et diuino dignu est iudicio. ut
dum bona data humilibus conferuntur et supbis ac
reprobis denegant. eos qui secundum apostolu fedi
in reprobu sensum merentur. quasi ab ipso
missa percuciat et consumat inuidia. secundum illud ip-
si me ad emulacionem irritauerunt in non deum
et ego ad emulacionem induca illos in non gerere.
At uis pramon desideriu nrm quo de primis
tenobis scolis ad secundum anachoreseos gradum
tende repam disputacione ardentius inflamauit.
Ram primordia solitarie comoracionis. cuius scia

postea summa scripti plenius asseruit ipso p̄m̄um
 induete peitepim̄. ¶ Explicat colla pyramon
 abbatis

De cenobio abbis pauli et pat̄ia cuiusd̄ fr̄is
 ¶ De hūilitate abbis ihōis et interrogatōe n̄a
 Responsio abbis ihōis cur h̄emū reliquiss̄
 De v̄tute p̄d̄i semis quā in anachoretia exertuit
 disciplina ¶ De cōmodis h̄emū ¶ De utilitate ce-
 nobi ¶ Interrogatio de cenobii uel solitudis fut̄a
 Responsio sup̄ interrogatōe p̄posita ¶ De cōsū-
 mata ac v̄ea p̄fectiōe ¶ De h̄is qui ip̄s̄ h̄emū
 petūt ¶ Interrogatio de remedio eoz̄ qui cito
 de cenobii cōgregatōe discesserūt ¶ Responsio
 quō solitarij vicia sua possit agnosce ¶ Interroga-
 tio quō sanari possit q̄ nō expurgatis vicijs solitudi-
 nē ingressus sit ¶ Responsio sup̄ eoz̄ medicina
 ¶ Interrogatio an ita castitas s̄ sicut et ceteris
 passiones debeat explorari ¶ Responsio q̄b̄ docu-
 mentis possit agnosci ¶ Explicuit capitula **¶¶**

Dicit dies admodū paucos maioris doctrine
 desiderio p̄trahere. rursus ad abbatis
 pauli cenobiū summa sp̄s̄ alacritate p̄proximus
 Vbi licet plus quā ducentoz̄ū fr̄m̄ numerus
 moraretur. in honore t̄n̄ solemnitate que id
 t̄pis agebat. infinita de alijs quoq̄ cenobis
 monachoz̄ū turba cōfluerat. Nam poris ab-
 batis qui eidem cenobio p̄fuerat annūsiaria
 de posicio solemniter celebrabatur. Cui⁹ quēd̄
 idēo facim⁹ mētionē ut pat̄iaz cuiusd̄ fr̄is

que sub p̄ncipia tota congregatio huius immobilis e⁹
daruū lenitate breuit̄ p̄strigam⁹ Nam licet
alias huius opis tendit intentio ut saluz abbas
ihōis qui delicta hēmo illi se cenobio summa hūili
tatis virtute subdidit p̄feram⁹ eloq̄a. neq̄q̄
tū putam⁹ absu dū. si absq̄ ulla ciuitate iūoz
magna ut credim⁹ studiosis quibusq̄ nutritū
edificatio virtutū conferatur. ¶ In igēti itaq̄
atro sub duali illa monachoz multitudie per
duodenariū numerū distinctis ordinib⁹ cōsidera
tū quidā finter susceptum fertulū paulo curdū
intulisset. sub occasione istius tarditatis p̄dēs
abbas paulus qui inter turbas ministracūm
fīm sollicit̄ discurrebat exerta manu palma
eū sub oīm p̄cussit intutu. ita ut sonitus etiā
aduersariorū uel longius cōsistētū auribus
resultaret. hoc autē ab eo idēto fīm est. ut
cunctis qui aderūt iuuenis paciētiā patefa
ceret. et oēs qui uisū fuissent tali spectaculo
modestie eruderēt. exemplo d̄uā maturo at
autē id senior fecerit q̄silio res pbauit. Nam
memorabilis paciētie iuuenis. tāta id animi
lenitate suscepit ut nō mō nullus ex ore ei⁹
sermo plaps⁹ uel tenuissimū murmur tanta
labioz aguarde signatum. sed ne ipa quidē
oris modestia atq̄ tūquillitas aut color saltē
quantulūcūq̄ sit mutatus. Quod fīm non
solū nobis qui nup̄ de syrie monasterio ueni
entes paciētie hui⁹ virtutē tam euidentib⁹
p̄ceperam⁹ exemplis. sed etiā qui exptes nō
erant talia studiozū ita mirū fuit. ut etiam
summus uirtis p̄cipua p̄ hoc fīm cōferrer̄ istuc

no. ad saluz etiā si pañaz ei⁹ correpcio patna
nō mouerat. ne spectaculū qdē tante multi
tudis ulla vltū ipsius tribus tinnisset idico

In hoc itaqz cenobio repping antiquus
simū senem iohānem cui⁹ uerba piter
et hūilitate qua scō oib⁹ p̄minabat nequaquā
silencio p̄teritū censum⁹. scientes eum hac
maxime p̄fōe viguisse. que cum sit virtutū
oīm māter ac totio spūalis structur solidis
simū fundamētū. a nris penit⁹ exulat insti
tutis. Unde non mirū est. nec ad illorū subli
mitate nos posse conscende. qui nō dicam usqz
ad senectā non possim⁹ p̄manē sub cenobii dis
ciplina. sed vii biennio subicōis iugū sustine
contēti. ad p̄supcionē noxie libertatis p̄ting
euolam⁹. cum tñ ipso illo p̄uo tpe. non scdm
illam districōis regulā sed p̄ nōstri arbitriū
libertate utriqz senioris subicimur. impio. ut
non pacē fructū ediscē. sed tēpus adipiscē de
licēcie exspectare videamur. ¶ Hic igit⁹ senē
cum in abbatis pauli cenobio vidissem⁹. etate
primū et grāz viri qua erat p̄dita amurati
dimisso in terrā vltū p̄cari cepimus. ut nob
panderē dignaret⁹ quā ob causam relicta he
im libertate et illa p̄fessione sublimi qua eum
p̄re ceteris eiusdē vite viris fama celebraueat
cenobii iugū subire maluisset. Ille uelud iparē
se anachoretic⁹ discipline et sublimitate tante
p̄fōis indignū. ad iuniorū scolas reuertisse di
cebat. si tamē uel ipsozū instituta scdm p̄fessi
onis meritū posset implerē. Cui⁹ p̄fessionis
hūilitatē cū refragatio nris deprencōis exclu
deret ad extremū ita ex p̄fmit orsus ē

Heremeticam disciplinam quam me deseruisse
miramini. non solum non respicio nec refuto.
sed tota potius uenerim deo impletor atque suscipio
in qua post triginta annos quos in cenobii agri-
gatione transieram. ita alios viginti explese me
gaudeo. ut inter illos qui eam uel mediocriter
appetebant non usquam segrum de notarem. Sed
quod degustata eius puritas sollicitudine inordinata
carualium rerum interpolata soedebat. recte ad
cenobium commodus usus est. et ut promptior ar-
repti planioris propositi consummatio sequeretur
et minus esset de presumptis sublimioris professio-
nis difficultate periculum. Melius enim est de
uotum in minoribus quam idem uotum in maioribus
professionibus inueniri. Et ideo si quid elatus pro-
mo liberius fortasse protulerit. quod ut non iactan-
cie uicio sed edificationis uis de promptu studio
censeatis quia uobis tam studiose querentibus
nichil de ueritate existimo subfrahendum. Arbitror
enim instructionis uobis aliquid posse conferri si
paulisper humilitate de posita simplicitate omnem pro-
siti mei patefacere ueritate. Confido enim quod non
apud uos de libertate dictorum cenodorie notum
neque apud ipsam meam de suppressione ue-
ritatis quoddam medicum emen inciam.

Siquis igitur secretis heremi delectatam obli-
uioni tradere potuit humana consilia. ac se-
cundum heremum dicere. et diem hominis non desi-
derauit tu scis. ego quoque in domino sua gratia
largiente uel assecutum uel cito assequi amissum
fuisse me fateor. Itaque pro domini nostri munere
memini me in huiusmodi raptum frequenter

excessu. ut obliuisceret me fatina corporee
 fragilitatis indutū. mētemq; meā ita om̄s
 exteriores sensus subito respuisse. et a cūctis
 materialib⁹ rebus om̄modis exulasse. ut neq;
 oculi mei neq; aures mee pprio fungerentur
 officio. et ita diuinis meditandis ac spūali
 bus theoriis replebatur. nūq;. ut sepe ad ues
 perā cibū me p̄cipisse nesciū. ac sequēti die
 de hestina absolutione ieiunii p̄c̄m dubitare
Ob quā etiā causam septē diēū cibus hoc
 est septē parumatorū parā sequestratim ī
 p̄c̄no id est ad manūensi sporta die sabbati
 reponitur. ut refectio p̄c̄missa nō late
 at. Quā cōsuetudine illius quoq; obliuionis
 error excluditur. ut expletum ebdomade cur
 sum ac solēpnitatē diei ipsius reuolutā fini
 tus panū numerus. festiuitatisq; diei sacre
 et aggregatōis solennitatis solitariū latere
 non possit. Et si etiā hūc ordinē ille quē p̄c̄
 dixim⁹ mentis excessus forte turbauerit. nich
 ilōmin⁹ cōdiani opis modus diēū numerū
 significās auter errore. Et ut ceteras hēni
 virtutes silencio p̄mittam. nō enī ē nobis
 de earū nūositate ac multitudine. s; de solitudi
 nis atq; cōnobii sine tractādū. causas potius
 ob quas illā deserē maluerim. quas etiā vos
 agnosctē uolūstis breuiter explicabo. oēs q; il
 los quos cōmemorauī solitudinis fructus q; cō
 eduerso sublimiorib⁹ meritis diēū postpo
 nēdos breu oratione p̄strigam

Quam diu iuratus eorū qui in hēmo tunc // igitur
 t̄pis morabatur libertatē nobis largiēdo

no 5
diffusiore solitudinis uastitate largita ē. quā
dum maioribus remoti secretis. frequētissime
in celestibus illos rapiebam excessus. nō tamen
uiscerum frēm uruens multitudo parante
humilitatis uacitate sensus nō idigentium
curarū distentibus aggrauabat solitudinis
plane tranquillā secreti et illā quā faceret age
lice beatitudinis copandā. insatiabili desiderio ac
toto animi ardore sectatus sum. Sed cū maior
ut dixi numerus frēm habitacōez illius solitu
dis cepisset expectare. et coangustata uastitate
hēmi libertatem nō modo ignem illū diuine
contemplacōis frigesce fecisset. sed etiā multi
modis mētē carnalium rerū uinculis impedi
ret elegi huius discipline utriusq̄ imple ppositū
quā in illa tam sublimi pfectione carnali
um uacitātū puiusione torpesceret. ut si in illa
libertate ac spūalis denegaret excessus. abita
tū crastine diei pētus sollicitudine ewāge
lica me pcepti consummatio cōsolet. et id qd
michi de illa theoretica sublimitate subtrahit
hac obediēcie subiectione penset. Quis nāq̄
est cuiuslibet artis ac studii disciplinam quē
piā pfitetur et ad pfectionē eius nūme pue
nit.

Quamobrem quātis nūc in hac cōuersatiōe
pfruar commodis breuiter explicabo
Vos utriū illa solitudinis lucra hinc beneficiis
ualeant cōpensari digesta narratiōe pēditur
p quā etiā hoc pbatur possibile est. utrum
fastidio an desiderio solitari illius puritatis
hinc maluerit cenobii angustis coartari. In
hac igitur cōuersatiōe diuini opis nulla p

usio. venditiois uel coemptiois nulla distesio
 no annui panis icuitabilis cura. no sollicitudo
 tpalu reru. qua no tm pprio sed etiam mul
 toz aduenientu usib9 necessaria ppantur
 postremo nulla arrogancia laudishuane que
 inuidioz hns oib9 in aspau dei etiam magnos
 hem labores frequeter euacuat Veru ut in
 illa anachoretica disciplina illos elationu spua
 luu fitis et erigibilis cenodorie pericula pre
 terzant. ad hoc generale cutoz pondus idest
 comune paradi victus sollicitudine reuertam
 que consq; mensura. no dicam illa atique
 districtionis excessit que usum olei penta nes
 ciebat. sed ne har quidem nri tpris remissione
 cepit esse contenta. in qua vno olei sextario ita
 demplentiaule modio aduenientu usib9 ppain
 to. totus refrois amie explebatur officina. ita
 ut duplicato nuc ac tpliato mo natus victu
 alis vir queat expediri Et in tm apud nonul
 los vis norie hui9 remissionis incruat. ut ace
 to murezq; pmytis. no illa vna olei admiscet
 gutta quam pcessores nri qui hem instituta
 maiori abstinentie virtute sectati st. repelle
 do tm cenodorie gra instillarz cosueuerant.
 sed insingeres egyptiacu p salibus miscum.
 plus olei qua necesse e supfundat. et ite duos
 abos ppria suauitate distantes. qui singilla
 tim diuersoq; tpe mōchos refice iocundissime
 potuissent. sub vnius saporis oblatōne pa
 piant In tantu sane her materialu rerum
 possessio superzuit ut sagu quoq; qd' absq; ve
 recundia refert no possim sub obtatu hu

manitatis ac susceptiois huius anachoretæ in suis
habere cellulis reperit. **U**t illa præterea quibus attom-
ta anima ac spiritualibus thesauris per intentam specialius
ingratuatur. totumque saltem fructum susceptiois
quæ ac deductiois officia. mutuas visitationes. diuisa
rursum consabulacionum atque occupationum iterrina-
bilem curam. quæ etiam illo tempore quodlibet videtur impedi-
menta cessare. tamen animi consuetudinarie inque-
tudois assiduitate suspensum exspectatio ipsa disten-
dit. atque ita fit ut anachoretæ eos illa libertas huius
neribus impedita. ad illam cordis ineffabilem ala-
cunitatem impedito non perveniat ascensum ac fructum
hemeritæ professionis amittat. **U**bi si michi in
congregatione nunc atque in turbis positus fuerit
denegatus. saltem quies anime cordisque tranquillitas
ab omnibus occupationibus absoluta non deest. **U**ne
nisi illis quoque qui in solitudine commorantur preste-
rent. labores quidem anachoretæ sustinerent
fructum vero ipsius fructuabuntur. quod non nisi ætæ mentis
stabilitate consequitur. **P**ostremo etiam si michi
in cenobio constitutus ab illa puritate cordis ali-
quod fuerit imminutum est solius evangelicæ præcepti
compensatione contentus. quod certum est omnibus illis hemi-
fructibus non posse postponi. ut saltem de transito
nichil cogitem. et usque ad finem subitus abbati
illum aliquatenus videatur emulatum de quo dicitur
humiliavit semetipsum factus obediens usque ad
mortem. meritarumque illius verbis humiliter dicitur.
quod non veni facere voluntatem meam sed voluntatem eius
Qui misit me pater
Firmanus **Q**uia te utique professionis non
quæ admodum multos principia tamen contigisse

sed ipa fastigia ascendisse manifestu est. quisna
cenobite quis heremite sit finis optima agnos
ce. Nulli naqz dubiu est nemine de hns uel fide
lius posse uel plenius disputare. qua illum qui
utraqz pfoez. logo usu et ingra experientia
cosecuta meritum earu finemqz ueridica po

I test insinuarz doctrina
Dianes **U**num eundemqz horam in utraqz ptes
sione pfm esse no posse absolute pnuate po
tuissem nisi me paucoru admodum retinere
exemplu. **S**z agnu siquid est in qualibz earum
consummatu quepa reperiri. quatomagis ad
plenu utraqz pficere. arduu ac pene dixit ho
impossibile esse pspicuu est. **Q**uod tu si qnz pue
nelit. no statim ad generale formulam potest
referr. Non ena pte mima. idest de considerate
paucor. **S**z de hns que multor. immo omi sub
iacet facultati. vnuersalis est regula pponeda
si qua uo rarissime atz a paucissimis obtinetur
ac possibilitatem quo uentis excedit. uelud su
pra conditione humane singilitatis naturaqz
qressa. a pceptis st generalibz sequestranda
het tam pro exeplo qua p muticulo pferenda
Quod obrem id qd inquitus secundum medio
ritate sensus mei breuiter incimabo. **F**inis
quid cenobite est omis suas mortificare et
crucifige uoluntates. ac scdm ewagelice pfer
tionis salutarz mandatu nichil de crastino cogi
tare. **Q**uia pfoez pfm a nemine nisi a cenob
ita implei posse certissimu est. **Q**uic uirum
ysaias ppheta describens ita beatificat atz col
laudat. **S**i auerteres a sabbato pedem tuum

facere voluntate tua in die scō meo et glōsifica
uēis eū dū nō facis vias tuas. et nō inuenit
uolūtas tua ut loq̄ris sermōne. tūc de labēis
sup̄ dñi. et sustollam te sup̄ altitudinē terrarū.
et ababo te hēditate iacob patris tui. Os enī dñi
locutū est. Heremite vō p̄fectio est. exatā mē
tem a cunctis habē fr̄nis. eāq̄ quātū huāna ī
beallitas sine vīe cū xpo. Quem virū uēre
mias p̄p̄ta desēbēs. beatus inq̄ vir qui tūc inq̄
ab adulescentia sua. sedebit solitarius et tacebit
q̄ leuauit se sup̄ se. Psalmyta quoq̄. Similis
fr̄ sum pellicano solitudis. vigilam et fr̄is
sum sicut passer vnicus in tecto. Ad hūc igit̄
finē quē vniuersūsq̄ p̄fessionis eē p̄dirimus
nisi eoz utriq̄ p̄uenire. Frustra et ille cenō
bit et iste anachorescos expetit disciplina. Neu
ter enī iūta sue p̄fessionis īpleuit.

Sed h̄ nō integrū et in oībus cōsumata p̄fer
tio. s̄ p̄ p̄fectio est. Hara est ergo ī pau
cissis dōno dei cōcessa p̄fio. Is etenī v̄e et nō
ex p̄te p̄f̄us est. qui et in hēmo squalore solitu
dinis et in cenobio infirmitates firm̄ eq̄li mag
nitate sustētat. et ideo in ut̄q̄ p̄fessioē p̄er
oīa cōsummatū inuenire difficile est. q̄ nec
anachoretā cōtēptū ac puacionē materialū
iznū. nec cenobitā theorici ad integrū potest
assequi puritate. lic̄ utriq̄ abbatem moysen
p̄f̄e atq̄ p̄f̄uicū. duosq̄ macharios nouerū
possedisse. qui ita erāt in ut̄q̄ p̄fessioē p̄f̄i.
ut cū ultra oīs hēni actōlas sēcedentes in sa
ciabiliter sēctis solitudis p̄f̄erētur. quātū
in ipis erat nequā īp̄teret huāna cōfortia

tamen ita frequenter ac fragilitates ad se concurrerunt
 um sustinebant. ut cum ad eos visitationis uel profectus
 gratia innumera fratrum multitudo conflueret. tamen
 uigem pene susceptis inquietudine immobili pa-
 tencia tollerantes. nichil aliud uel didicisse uel
 experuisse omni uite sue tempore crederent. quam ut contra
 tantum officium deseruirent. ita ut apud cunctos esset
 ambiguum. in qua potissimum professione eorum
 esset maior industria. id est illa heremitica puri-
 tate. an in ista conuersatione communis magnanitas
 eorum mirabilis appareret.

Solent autem nonnulli in diutino silentio solitu-
 dine effrenari. ut presus hominum consortia phoretis
 tant. et cum uel paululum a secreti sui solitudine
 intuentem fratrum uisitatione discesserit. notabi-
 li mentis angore et euidetibus pusillanimitatis
 indicibus estuat. Ad uel maxime his euenire
 consuevit qui non profectus in cenobio instituti nec ex
 totis prioribus uiciis ad solitariam se uitam imitari
 desiderio transulerunt. Qui in utraque parte ipsi sunt ac
 fragiles. quorum aua commotio impulerit incli-
 natur. Nam quemadmodum consortio uel interpellatione
 frater impatiens exestuat ita in solitudine con-
 sistentes. eius ipsius quod experit silentium non ferunt
 vastitate. quippe qui ne ipsam quod uicem non
 cuius tamen desiderium uel experiri debeat solitudo. sed
 habet esse uitae ac professionis istius existimant
 summam ut frater consortia declinantes. humanos
 tantummodo refugiunt ac detestantur aspectus.

Germanus. Quis ergo uel nobis uel ceteris
 qui eiusdem fragilitatis atque miserie se in
 medio poterit subueniri. qui cenobialibus

disciplinis tenuiter instituta an expulsiōe oīm
vicioꝝ habitudoꝝ solitudis tepinā affectuē vel
quo pacto in p̄turbate mētis cōstāciam et imo-
bilē paciēte potērimꝫ apphēde firmitate. qui
ipās quodāmodo scolas et exercitatiois eius
palestram: in qua ad plēnūm erudiri ac p̄fi-
ci principia nū debuerūt itēpestiue inter-
missa tenobis cōuersatioe detelinq̄mꝫ. Qualiter
ergo nūc solitarie comorātes p̄fectionem
lōgānitatis et paciēte cōsequimur. uel quā
modū has sibi inesse uel deesse utitur explōa-
tū interiorū motū q̄stā dephēdit. Ne for-
te q̄ ab hoīm cōsortio segregati. nullis eorū
irritationibꝫ puocamur. falsa estātoe decepti
tūquillitate nos mētis imobile posside cōdamꝫ

Iohānes **I**n ueritate querētibꝫ me
diāna remedia curationū ab illo uerissio
aiārū medico deesse nō p̄nt. his p̄sertim qui
uolūtudines suas non despicendo aut negligē-
do cōtēpserūt. nec ulnerū suoz pericula celauē-
rūt. aut medelā p̄nie p̄ca mente respuerūt
sed pro languoribꝫ ignorāte uel errore uel
nāitate cōstrictis. humili et tādē tūm ad ce-
lestam medicū mentē q̄fugerunt. Ideoꝫ nos-
ce debemꝫ. q̄ si ad solitudinē uel ad abdita lo-
ca nodū quātis uicis serēdamꝫ. effrūs eorū
tūmō rep̄natur. nō extinguitur affrūs. In-
tūte enim intra nos p̄nimo etiā serpit indie
oīm que extirpata non fuerūt p̄doꝝ. quam
adhuc in nobis uiuē hīs indiciis deprehēditꝫ
Verbigmꝫ. cū in solitudine cōstituti aduentū
firū uel breuissimā eoz morā cū quadā estu

animi anxietate suscipiamus. in eam adhuc
 in nobis viliatissimum impatiencie fomitem novemus
 Cum vero cuiusque frater speramus advenit. si eo pro
 necessitate aliqua paululum forsitan demorante
 vel tantam indignationem inquam et culpaverit
 candiditate. et mentem nostram immodice exspatiatio
 sollicitudo turbaverit. ut atque estate manifeste
 in nobis vitia reside. consue nre pbavit exant
 Item si frater vel rodere ad legendum vel qdlibet
 aliam ad usum suum specie postularet. aut nos illius
 peticio contristaverit. aut illum negatio nostra
 repulerit. dubium non est nos adhuc avariti
 e seu filargine laqueis impediri Quod si retro
 dardes facie nobis vel cogitatio subita vel ser
 es sacre lectionis attulerit. et in ea quadam
 nos senserimus titillatone pulsatos. sciamus
 necdum extinctum in membris nris fornicati
 onis ardore Si vero de quacumque districtiois nre
 et remissionis aliene vel tenuissima mentem
 nostram reptaverit elatio. certum est nos di
 ra superbie peste corruptos Cum h' ergo vicioz
 in corda nra dephederunt iudicia. manifeste
 agnoscamus nobis non affectu sed effra deesse
 pta etne utiqz passiones si nos quis queri sagi
 misererim humane primus de carnis nra
 sensum prederentes probat se non tunc pimum
 cu eruperit nasa. sed tunc damu qz diu latu
 erunt publicu Et ita uniuscuiusque vici indi
 ces inesse desiras. certis iudiciis etia solun
 rius deprehendit. quisque puritate suam non
 hoibus ostentat. sed illius aspectu inuola
 tam studuerit exhibe. que lateat oia cordis

O arthana non possunt
Et manus **A**rgumēta quibus infirmitatum
indicia colligit et roēm discernēdā egritudi
ni id est quo pacto vitia que celant in nobis va
leant deprehendi hinc satis apte q̄ p̄cipim⁹
Omnia siquē. cotidiana experientia ordinis co
gitationū nūtrū moribus. ita ut dīa s̄ itue
mur. Superest igit̄ ut quē admodū p̄bationes
causēq̄ morborū evidentissā nobis idē pate
facte s̄. ita etiā curationū medela mōstrēt
Nulli nāq̄ dubiū est illū posse rectissime de
remedijs malarū ualitudinum disputare. q̄
causā p̄us causas atq̄ origines egritudinū con
silia attestante deprehendit. Itaq̄ licet doctrina
vitiandis tunc vulnerū nōz arthana nudauerit
quo fit ut sperare etiā de remedijs aliq̄ aude
am⁹. q̄ tam euidēs declaratio morbi. spem
remediū pollicetur. tamē q̄ p̄mū ut ais in
cōgregatōibus initiū salutis acquiritur. et
sani in solitudine eē nō possūt. nisi quos p̄us
renobioz medicina sanauerit. p̄uiciosa rur
sum desperatōe conuadim⁹. ne forte q̄ ip̄facti
renobium reliquim⁹. nequā iam in hemo

Iperfecti esse ualeamus
Iohannes **D**e morborū suorū curatione
solicitis remedium salutis deesse nō potest
Et idē eodē mō quo vniuscuiusq̄ vitia dephādū
tur indicia etiā remedia s̄ querenda. Nam q̄
admodū solitarijs huāne cōuersatiōis vitia dix
im⁹ non deesse. ita p̄uicitiū studia et instrume
ta sanitati omnib⁹ etiā ab humana cōuersatiōe
discretis posse supere non negam⁹. Cum se

igitur impatiētie siue ut perturbatōib⁹ iurari
 illis que supra ostendim⁹ iudicis vnusquisq⁹ de
 prehendit. cōtrariis semetipm obiectiōib⁹
 semp exercet. et ppositis sibi multōdis iuria
 in dispendioz generib⁹ uelut ab alio sibi met
 irrogatis. assuefaciat mēte suam in omib⁹ q̄
 inferre iprobitis potest. p̄fctā hūilitate succūbe
 atq⁹ aspectū sibi āque et intolerabilia frequēt
 opponens quāta eis occurrē debeat lenitate omī
 iugiter cordis cōtrōe meditetur. Et ita respi
 ciens ad illas scōz omī siue ipi⁹ dñi passiones.
 vnūsa nō solum conuictōz. sed etiā penarum
 generū inferiora meritis suis esse p̄nūcians
 ad oēm se dolorū tollerāciam p̄parabit. Cumq⁹
 aliqui ad reus finitū aliqua fuerit iuratiōe
 reuocatus. quod nō potest non uel inuē etiam
 districtissimū hemi acolis puenire. si mēte
 suam etiam pro leuib⁹ quibusq⁹ rebus dephen
 dent mata q̄stia fuisse cōmotam. ut quidam oc
 cultoz motuum seuerissim⁹ censor mox sibi illa
 durissima iuratiū generū quibus ad p̄fectam
 tollerāciā semetipm cōdianis meditacōib⁹
 exercitabat exprobrat. atq⁹ ita se obuiungens et in
 circūpans alloquatur. Tu ne es ille bone vir. q̄
 te dum in illa solitudis tue exercitatz palestrā
 oīa supaturum mala cōstāntissimē p̄sumebas
 qui dudū tū tibi non solū sumas conuictōz
 acerbitates. uerū etiā intolerāda supplicia ip
 se pponere. satis ualidū atq⁹ ad omnes prel
 las imobile te credebas. Quō iurata illa pa
 tencia tua leuissimi uerbi plusione cōfossa ē.
 Quō domū tuā sup illā solidissimā petra tāta

ut tibi videbar mole constructa leuis aura quoniam
Vbi est illud quod manu fiducia bellum in pace deside-
rans proclamabas. paratus sum et non sum tur-
batus. et cum propheta sepe dixisti. proba me domine et
tempta me. vire rines meos et cor meum. et proba
me domine et facta cor meum interroga me et cognos-
ce semitas meas. et vide si via iniquitatis in
me est. Quod non ingerit tibi tamen apparitum exi-
gua hostis umbra quateritur. Tali ergo semet-
ipsum quod purioris animadversione condempnans multam
animi sui comotumulam esse non sinat. sed ar-
cane sua ieiunium ac vigiliam corripit casti-
gans. ac iugiter continentie penis culpam sine
mobilitatis exortibus. id quod ad plenum exco-
rit in renouum conuersatione debuerat in solitudine
constructa hoc exortibus igne consumat. Illud
sane ad obrinendam iugem ac stabilem patientiam quod
atque immobile est tenendum. non licet nobis quibus
lege divina non solum vltio iuratum. sed etiam
memoria prohibetur. cuiuslibet detrimenti vel irri-
tationis obtentu ad iracundiam commoueri. Quod enim
grauius anime potest euenire dispendium. quam ut
per comotiois subitam recidat in. uelut atque e-
terni huius claritate priuata ab illius quod iustis
et humilis corde est contemplatione discedat. Quod
rogo periculosius quidne deformius. quam ut quod
honestatis iudicium et regulam atque disciplinam
recte discretiois amittat. et ea sanus ac sobrius
perpetret. que ne temulentus quod quis ac sensu
indiges venabiliter admisisset. Hec ergo et
cetera huius filia detrimenta si quisque peruenierit.
non solum uniuersa damnoy generam. sed etiam

inuitari atq; penari q̄cūq; possit a crudelissimis
 utrogari. facili sustentatione despiciet. nichil dis-
 pediosus iracundia. n̄ p̄ciosus tranquillitate.
 animi ac p̄petua cordis sui iudicis puritate. Ob
 quā nō solum carnalium. sed etiā illarū q̄ sp̄uales
 videtur iritū sp̄neda s̄t cōmoda. si alias ac̄ri nel
 p̄fici nisi cū huius tranquillitatis p̄turbatione nō

O Ermano. Quid ceterorū possunt
 vlneriū. idest ur. tristitie. vel ipacientie
 per obicōez contrariū iritū medela mōstrata
 est. ita etiā cōtra sp̄m fornicatōis qd' cura
 cionis gen̄ nos oportet adhibe. uolū edocei
 idest utriū etiā q̄cupiscēre ignis p̄positis sicū
 illic maiorib; iritacōis augmentis possit ex-
 ringui. Sed satis castitati r̄z dūm esse cōtrariū
 si non solū exagget̄ in nobis libidīs r̄z t̄na
 sed uel p̄t̄r̄it̄ mētis oculo p̄strigūt.

Iohānes. Questione q̄ etiā incantib; nobis
 narratōez nostrā fuerat securua sagax in-
 terrogatio viā p̄uenit. et idē eā effragē
 sensib; ur̄is cōcipēdam eē nō ambigo. q̄n̄q̄
 institutōez ur̄is acūmē v̄ri p̄cessit ingenū. Sū
 labore et̄m̄ cūm̄slib; questionis diluētati-
 obscuritas. cū absolutione ei; anticipās iſſicis
 quo ducēda est auerzdit. Itaq; remediis quidē
 illoz que sup̄d̄uim; vicioz nō solū nichil offi-
 ciunt. uerū etiā multū cōferūt hūana q̄fortia
 Nā fr̄quētia ipacientie sue r̄z b; p̄t̄e fr̄m̄
 quātomagis assiduū sup̄atis dolore q̄p̄tōis
 intulerit. tanto uelociorē laboratib; q̄ferūt
 sanitatē. Ob qd' etiā in solitudine cōsistētes cū
 iritacionū atq; materia ab hoib; non possit

| fomes

exiitque. tamen eandem intractata debemus etiam de
industria retinere. ut aduersus eam uigil cogita
tionum colluctatione pugnantibus nobis medula pmp
tor cofeant. **Quoniam** spm uo fornicationis diuersa
ratio et dispar est causa. Nam que admodum corpi
usus libidinis carnisque uicinitas. ita etiam menti
meoria eius e penitus subtrahenda. **Satis** enim
pniciosum e adhuc infirmis egrisque pectoribus uel
tenuissimam recordationem huius passionis admittit.
ita ut nonnunquam eis etiam sub recordatione sanz feiaz
uel sub sacre legis historia noxie titillationis stimu
lus exciteretur. **Quo** causa seniores nri huiusremo
di lectiones sub pncipia iunioru solet consultissime
pntur. **Hanc** pfcissimus quibusque et summo affru
iam castimonie consumatis. pbatores quibus exami
nari se ualeant esse no possunt. quibus pfcissima
cordis integritas icorrupto qscie iudicio copbetur.
Erit ergo consummatissimo uisus similis huius q
supradicta sunt etiam sup hac passione pbatio
sui. scilicet ut q se indices morbi huius penitus iam
existi posse cognouerit. explorande si uolet gra
castitatis. interdum etiam aliquam exploratorem sui
ymagine possit admittit. **Deturum** ab hinc q ad huc
huc minq firmat. pfcit st hat exatationem nullate
nus conuenit usurpare. ut conuictionem femineam
et palpatorem quodammodo tenent ac mollem corde
pertractent. **Erit** enim eis magis noxia quam sa
lubris. **Quod** enim exprimeretur huiusmodi hoibus
potest in hac re suppetere. ubi et in experimento
ipm est qd uiratur. et in ipa exploracione dis
crimen. **Cum** ergo pfcissima quis utitur fun
datus ad illecebriam blandicium cogitationum nullum

mētis assensum. nullā cōmōdēz carnis in se
dephendent exitar. certissima puritatis sue
capiet documenta. ita ut ad se firmitate purita-
tis exercens castitatis atq; uirginitatis bonū non
solū mēte possideat. sed etiā si corpale fēse at-
tactū causa cuiuscūq; ut solet necessitatis attu-
lerit. passiois sensum penitus ignoret. **Et**
abbas iohānes cū hore none refectionē imine
sensisset collatōz cōclusit. **Explicit collatio ab-
batis iohānis.**

De abbis pūmphi hūilitate et eiusdē latebra
De aduētu nū ad abbatē pūmphi. **U** Interrogatio
de penitētie fine et satisfactōis iudicio. **U** Responsio
de hūilitate interrogatiōis nū. **U** De mō penitētie et
indulgētie donumēto. **U** Interrogatio an remissēda
sint p cordis cōpūctōne pām. **U** Responsio quousq; a
anteriorū actū recordatio sit habenda. **U** De diuisi-
pūe fructib; **U** Quid utilis sit p fās obliuio pām. **U**
Quid flagitioz recordatio sit uitanda. **U** De satisfactōis
iudicio et abolitiōne pēnitōz tūmū. **U** In quo tē-
poraliē sit agēda penitētia. et in quo finē habē nō
possit. **Explicit capla.**

Predari ac singularis uiri abbas pūmphi
de fine penitētie precepta dicitur. magna
materie prem multū uideor amputari. si hū-
ilitatis eius laudē quā in quarto iſtitiōnum
libro qui est sup iſtitiōis remitiōib; titu-
latus breui sermone pstrinxi lectoris fastidio
cōsulens huc silētio pēmittā. cū presertim

multi illius opusculi noticiam non habentes in hac
possunt incurere lectione. et ois dictorum uacillet
auctoritas. si dicentis meritum subtrahat. **U**ir
siq̄de cum haud longe a paneplysi egypti ut illi
dictum est ciuitate abbas et presbiter ingenti
cenobio presideret. tuncq̄ eum in omni illa p̄u-
cia uirtutis suam atq̄ signorum gloria sublimasti
ut sibi iam uideretur retributione laudis humane
laborum suorum recepisse mercedem. timens ne sibi spe-
cialiter missa popularis fauoris manibus fruc-
tum premium euacuarerit eternum. occulte monaste-
rium suum fugiens ad uicinia tabennesium mochoz
secreta conscendit. **U**bi non hemi solitudine. non
singularis uite securitatem quam etiam ipsi quicq̄
labore obediencie in cenobio non ferentes supba
nonnuq̄ p̄supp̄one sectantur. sed celebratio pelegit
cenobio subiugari. **U**bi tamen ne ullo habitu suo
proderet inditio induta veste seculari multis
ut illic moris est diebus lacrimans p̄ foribus excuba-
uit. atq̄ ad om̄em genua prostratus. post diuturna
fastidia eorum qui ad explorandum eius desideria in ul-
tima eum iam etate uelut panis egestate compulsum
non sine illius p̄posita sanctitate experuisse dicebat.
tunc ut susciperetur obtinuit. **U**bi adolescenti tunc
fuit qui ortum suum sepep̄at excolendum in administranda de-
putatus. cum non solum omnia que eidem p̄positi imperasset
uel que inueni opus rura postrebat. cum administrare
tam se humilitatis impleat. uerum etiam quedam ne-
cessaria opera que p̄p̄ honorem sui a ceteris vitabat
ita futuris p̄ nocte labore perficere. ut diluculo
ois illa cogitatio tam utilium operum amurans
ignoraret auctorem. **C**uius ita triennium ferme illuc

gaudens desiderans tam iuurose subiectois labori
 bus exegisset. accidit ut quidam frater eius cogni-
 tus ex illis unde ille discesserat egypti p[ro]p[ri]a ad-
 uentit. Qui d[omi]n[u]m de idumetor[um] eius atq[ue] officii
 uilitate p[ro]p[ri]e cognicio[n]is facultatem d[omi]ni he-
 sitans cohibet. post explorato[r]e[m] manifestissimam ad
 eius genia[m] p[ro]uoluit. p[ri]m[u]m stupore fr[atr]ib[us] r[ati]o[n]is.
 de hinc p[ro]ditio etia[m] no[n]e q[uo]d apud illos quoq[ue] p[ro]p[ri]a
 e[st] sciantis fama vulgauerat. etia[m] dolore p[ro]p[ri]a
 tois iussit. q[uo]d scilicet t[ame]n meriti ac facti uirum
 tam iuurosis opib[us] deputassent. Sed postq[uam] f[ra]t[er]
 ubertim et diabolice insidie q[ua]si graue p[ro]ditio[n]is
 sue ipurans causam ad monasteriu[m] suu[m] hono-
 rificam fr[atr]i custodia[m] abiente p[ro]ductus e[st]. exiguus
 illic t[em]p[or]e demorato. rursus offensus e[st] ip[s]is ho-
 noris sui ac primatus obsequiis. ac furti co[n]tra-
 des nauim ad palestina[m] h[er]e p[ro]uiciam trans-
 meauit. Vbi uelut incipiens atq[ue] nouicius i[n] illo
 in quo nos degebam[us] monasteriu[m] receptu[m] habi-
 t[ati]o[n]e. in n[on]a cellula ab abbe p[re]cepta[m] co[m]man[de]re.
 Sed nec illic quide[m] diu uirtutis eius merita late
 potuerit. Nam simili prodicione detentis atq[ue]
 ad monasteriu[m] suu[m] cum i[n]genti honorificetia
 ac laude reuocato. t[ame]n quod erat e[st] co[m]pulsu[m]

Est
 t[ame]n cu[m] post no[n] longu[m] t[em]p[or]e nos quoq[ue] egyptu[m]
 pete[re] sc[ilicet] i[n]structio[n]is desiderium co[m]pulsisset. su-
 mo cum aff[ec]tu ac desiderio p[ro]p[ri]a[m] tanta[m] ei[us]
 sum[us] gratia[m] atq[ue] h[um]anitate[m] suscepti. ut nos cu[m]
 q[ua] p[ro]p[ri]os succellitas etia[m] cellule sue qua[m] in ex-
 t[er]ma orti p[ar]te co[n]struerat honorauit hospicio.
 Vbi cu[m] satis ardua atq[ue] p[re]celsa t[ame]n fr[atr]i monas-

steri regulā subeūti. corā oib⁹ in synagis fratribus
precepta tradidiss⁹ que in quarto ut p̄diximus
institucōnū libro quarto potui breuitate h̄pler⁹
sum. tam incomphensibilia nobis tamq̄ mirifi-
ca. uerz abrenunciatois culmā videbatur. ut
nullomō illuc hūilitate nr̄am arderem⁹ posse
cōscende. Igitur de sp̄atōe deiecti. et ipso etiam
ultu intima cogitacionū amaritudine. non ce-
lantes. ad b̄m senem satis anxia mētē rēctim⁹
cui p̄m̄g musam tāte mestitudis inq̄rta. abba
german⁹ graui⁹ ingemiscēs ita respōdit

Quanto magnificenciaz atq̄ sublimior incog-
nita nobis sermo doctrine tue iter arduum
precellissie renūciatois aperuit et q̄si i motu
oculorū nr̄oz caligine conditū celo e⁹ culmē
ostēdit. tanto maiore de sp̄atōis mole de p̄m̄g
Inmēsitatē siquidē e⁹ cum exiguitate nr̄az
viri meietes. et nimia obiectōne ignaue
nr̄e cū infima virtutis ostense celsitudie cōfe-
rentes. p̄uitatē nr̄am non solū ad illā nō posse
proficē. veritēq̄ ab eo qd' est deficē posse sen-
tim⁹ Nam ponderib⁹ nimie de sp̄atōis oppressi.
quodāms de infimis ad inferiora plabimur.
Vnū p̄uide ac singularē presidium medele nos-
tris potest cōferri ulnerib⁹. ut de fine peniten-
cie et maxime de satisfactōis iudicio aliqua
discamus. ut certi de remissione p̄cedentium
delictorū possim⁹ etiā ad conscēda fastigia

Predcē p̄fectionis animari
Vniuersus Delector quidē admodū copios
hūilitatis vestre fructib⁹ quos etiā celsitudo illi
illius quōdā habitacōe suscepius nō inuicosa

estimatōe p̄sp̄eri. ualde q̄ cōgaudeo. quia id
 qd̄ a nobis omnium xp̄ianoz̄ infimis. sola for
 sitan uerborū libertate p̄cipitur. n̄m̄ amia
 none suscepistis. ut ea si nō fallor hanc sc̄g
 nius q̄ a nobis dicta s̄t̄ impleatis. Cumq̄ sic
 memini labore opis v̄ri pene d̄cōz̄ n̄r̄z̄ ex
 quit̄ industria. ita meritum. v̄re uirtutis ocul
 tatis. itaq̄ si nulla ad nos eoz̄ que cotidie ex
 citatis aura pueniret. Sed q̄ idip̄m̄ summa
 laude dignissimū est qd̄ uelut adhuc rudes
 incognita esse uobis ista sc̄d̄m̄ instituta testa
 mini. id qd̄ a nobis sedulo postulat̄is. breuiter
 ut possim̄ cōplectamur. Necessē est enī ut
 uelut possibilitez n̄r̄m̄ atq̄ uirtutez̄ antique
 familiaritatis uestre parz̄am̄ impio. **U**it̄
 de penitēcie exhortatione uel merito multa
 non solū dictis. uerū etiā scriptis plurima uol
 gauerit. monstrantes quanta ei uelitis. q̄
 itaq̄ sit gr̄a. ita ut deo p̄teritis facinoribus
 offenso iamq̄ iustissimā penā pro tantis cri
 minibus inferenti si diu fas est quodamō
 obstat. et quasi ut ita dixerim dexteram
 suspendat ultoris. Verū hęc oīa uobis uel
 pro sapientia naturali uel pro indefesso sa
 natum studio h̄ari ita cognita esse non am
 bigo. ut de hīs p̄ma plantatio nostre cōuer
 sationis inoleuerit. Deniq̄ nō de penitēcie
 qualitate. sed de eius fine ac satisfactionis
 iudicio solliciti id qd̄ ab aliis p̄missum est
 sagacissimā interrogatōe disquiras. Quap
 ter omni breuitate atq̄ compēdio p̄positi
 om̄is n̄r̄s desiderio satisfac̄e uiam. **ut̄**

Penitencie plena et p[er]f[ec]ta definitio est. ut p[er] p[er]m[ission]em
q[ui]bus penitenciam gerimus. uel q[ui]bus n[on] c[on]scien
tia remordet neq[ue]q[ue] ulterius admittamus. Inditum uero
satisfactiois et indulgentie est. affertur quoque eorum de n[ost]ris
cordibus expulisse. Nouent enim unusq[ue] necesse se per
tatis pristinis absolutum. quia dum sibi satisfactionem et
gemitibus incubant uel illorum que egit uel filium cri
minum ante oculos ymago p[re]sunt. eorumq[ue] non dicitur
oblectatio uel recordatio infestauerit mentis artha
na. Ita tunc se hinc qui p[er] satisfactioem puigular. a crimi
nibus absolutum. ac de p[re]teritis admissis ueniam pre
p[er]isse cognoscant. cum neq[ue]q[ue] cor sui eorum uictor uel
rebus senserit uel ymaginatioe p[er]strigi. Quia obre
uerissimum h[ab]et exaiator penitencie et index indulge
tie in c[on]scientia residet n[ost]ra. qui absolutionem reatus
n[ost]ri ante cogniciois et iudicium diem adhuc nobis i
hac carne commorantibus detegit. et fine satisfactiois. ac
remissiois gratiam pandit. Et ut hec eade[m] que dicitur
se significauerit exprimat. tum demum p[re]terita nobis
uictor[um] contagia remissa credenda se. cum fuerit de cor
de n[ost]ro p[er]nicium voluptatum desideria p[er]ter passioes

Greg[orius] depulse
Fermanus **E**t unde nobis gigni poterit huius
liacis illa s[an]c[t]a salutarisq[ue] copulatio. que ex p[er]sona
penitencis ita describitur. p[er]m[ission]em meum cognitum tibi
fecit et iniustitiam meam non operum. dixi p[ro]nuntiabo ad
uersum me iniustitiam meam d[omi]no. ut illud q[ui] q[ui]d sequit[ur]
efficaciter dicitur meizant. et tu remisisti impietate[m]
cordis mei. Vel quo in oratione p[ro]strati nosmetipsos
ad confessionis lacrimas valebimus excitare. p[er] quas de
lictorum ueniam consequi mereamur. s[ecundu]m illud laua
bo p[er] singulas noctes lacrimis meis s[an]c[t]u[m]

meū rigabo. si peccatorū mōrū memoriā de mō cordi-
bus extrudimus. quā iubemur et cōtino remanere
custodie dicēte dño. et iniquitatū tuarū nō recorda-
bor. si uero memero. Ob quā iam nō solū opans
ueritētiā orās ad peccatorū meorū recordandōz mentē
meā de indistā reuocatur attendo. ut ad hūilitatē
verā et q̄tōz cordis efficacius inclinat̄. audeam
dicē tū p̄phā Vide hūilitatē meā et laborez meū.

Pet dimitte oīa peccata mea **Cap^m viij**
vniuersus **I**nterrogano uia ut sup̄ iā dcm̄ ē
non de penitētiē qualitate. sed de eī fine p̄posi-
ta est et de satisfactōis iudicio. ad quā cōgrue ut
arbitroz consequēt̄z respōsum ē. Ceterū h̄ q̄d de
recordandō peccatorū dixistis. utile satis ac necessari-
um est. sed adhuc agentibz penitētiā ut cum
iugi pectoris sui contrusione p̄dicat̄. qm̄ iūditatē
meam ego agnosco et peccatū meū cōtra me est. **I**
Illud etiam et cogitabo pro peccato meo. **D**um ergo
agimz penitētiā et adhuc uigilozū actū recorda-
tione mordemur. necessariū est ut ignē cōscie-
ntiē obortus ex cōfessione culpe. lacrimarū uerber-
extingnat. **C**um uo cuiqz in hac hūilitate cordis et
spiritus q̄tione de furo. atqz in labore et gemitu
p̄durati. horū recordatio fuerit cōsopita. z q̄stie
sp̄ spina de medullis que grā de miserētis euulsa
certū est eū ad satisfactōis finē. atqz indulgentiē
merita puenisse. et ab vniuersozū criminum
labe purgati. **A**d quā tñ obliuionē nō alias p-
uenitur. nisi p̄oblitate mōz. uiciorū atqz affectū
p̄stimatorū. et p̄stram cordis atqz integritatē pu-
ritatē. **Q**uā sine dubio nullus eorū qui p̄ igna-
niā sine cōtempnū uicia sua purgare neglexerit

affeque nisi q̄ geim̄ atq; suspiria mesta iugitate cō-
 tinuans oem̄ sordium p̄stinarū extorere labē et
 v̄tute animi atq; ope p̄clamamauerit ad dñm̄.
 delictū meū cognitum tibi feci et iusticiā meam
 nō operui. et fuerūt michi latine mee panes di-
 e ac nocte. ut cōsequēter audire meatur. Qui
 escat uox tua a ploratu. et oculi tui a lacrimis. qz
 est merces opis tui ait dñs. Illud quoq; silitet ad
 eum̄ voce dñi dirigat. Deleui ut nubē iniquitates
 tuas. et q̄i nebulam peccā tua. Et iterū Ego sum
 qui deleo iniquitates tuas p̄t me. et peccatorū
 tuorū iam non reuorabor. Et ita fimitulis peccā-
 tum suorū quib⁹ unusquisq; cōstrigit. absolutū dñō
 tū oī grāz tangit. *Disrupisti vitula mea tibi
 facti fimbria hostia laudis* cap. viii

Dest illa nāq; generalē baptisimi grām. et
 illud p̄iosissimū martiri donū qd' sanguis
 ablucione cōquiritur. nulla s̄ peccācie fr̄us
 p̄ quos ad expiatioē cōmū puenitur. s̄cō enī
 tm̄ simplia illo peccācie noīe salus et̄na repro-
 mittitur. de quo ap̄ls petrus. peccācie inquit
 et cōuertimini ut deleant peccā v̄rā. et iohānes
 baptista uel ip̄e dñs. peccācie agite appiqua-
 bit enī regnū celoz. sed enā p̄ caritatis affectū
 peccācie moles obruit. Caritas enim op̄e multi-
 tudine peccācie. Silit enā p̄ elemosinarū fructū
 vulnerib⁹ nr̄is medela prestatur. quia sicut
 aqua extinguit ignē. sic elemosina extinguit
 peccācie. Ita enā et p̄ lacrimarum p̄fusione cō-
 quiritur ablucio peccācie delictorū. Lauabo enī per
 singulas noctes lac̄ meū lacrimis meis. strin-
 tu meū iugabo. Deniq; subiungit ostendens non

manuer eas fuisse p̄fusas **D**iscedite a me om̄e q̄
 opamini iūqtatē. qm̄ exaudiuit dñs vocē fletus
 mei **N**ecno p̄ c̄muni cōfessionē cor̄ abolias q̄redi
Dixi enī p̄nunciabo aduersum me iusticiā meā
 dñs. et tū remissisti iniquitatē pecc̄i mei **E**t iterum
Narra tu iūqtates tuas p̄m̄is ut iustificeris. **P**er
 afflictōes quoq̄ cordis et corp̄is admissorū scelerū
 remissio siliter optinet̄. nam vide inq̄ hūilitatē
 meam et laborē manū et dimitte oīa pecc̄i mei. p̄
 apueq̄ p̄m̄edatōes morū **I**nferte inq̄ malū cogi
 tationū vīarū ab oculis meis. quēscite agere
 p̄uersē. discite beneficē. quēscite iudiciū. subue
 nite oppresso iudicate pupillo. defendite viduā.
 et venite et arguite me dicit dñs. et si fuerint
 pecc̄i vīa ut cogimū. uelut nix dealbabitur. si
 fuerint rubra q̄si uermiculus. uelut lana alba e
 rūt **I**ndū etiam iūressione scōz ip̄et̄ uenia
 delictorū **D**ixi enī sc̄i firm̄ suū pecc̄atū pecc̄m̄
 non ad mortē. petat et dabit ei vitā d̄ pecc̄anti
 non ad mortē **E**t iterū **I**nfirmitur q̄s in uobis
 inducat p̄sulteros eccl̄sie et orent super eum
 ungetes eū oleo in nōie dñi. et oratio fidei salua
 bit infirmū. et allenabit eum dñs. et si in pecc̄is
 sit dimittetur ei **N**onūq̄ etiā misericordie et fi
 dei merito labes extoquitur. vīarū sc̄dm̄ illud. p̄
 misericordiā et fidē purgat̄ pecc̄i. p̄ cōfessionē
 plerūq̄ ac salutē cor̄ qui nostris monitis ac p̄
 dicatione saluat̄. qm̄ qui conuerti fecerit pecc̄atōem
 ab errore vie sue saluat animā ei⁹ a morte et co
 opt̄ multitudinē pecc̄orū **P**er indulgēciā nichilomi
 nus ac remissionem m̄m̄. ad indulgēciā morū
 facinorū puenit̄ **S**i enī dimiseritis hoīb⁹ pecc̄i

coz. dimitter et nobis p̄ vestre celestis pat̄ v̄r̄.
Videns ergo quātos misericordie aditus pateferent
demētia saluatoris. ut nemo salutē cupiēs despa
rōe fr̄ngat. tū videat se tāns ad v̄r̄ remedijs inbi
tari. Si enī pro ifirmitate carnis afflictōe ieiunioꝝ
rū abolerē te pat̄ nō posse carere. nec potes di
cē genua mea ifirmata s̄t a ieiunio. caro mea in
mutata ē p̄r oleū. q̄ cinerē sicut panē māduca
bā et potulū meū cū fletu miscebam. eleōsinay
ca largiuntē rep̄dime. Indigēt si nō habes qd̄ ip̄
nas. lic̄ nullū ab hoc ope necessitas iōpie ac pau
ptatis excludat. quāquidē et illiq̄ vidue duo tm̄
cia igētib⁹ diuitum munerib⁹ p̄ferit. p̄ cali
te aque frigide mercede se redditurū dñs rep̄o
mittit. Certē absq̄ illis morū poteris emendatōe
p̄uigi. q̄ si p̄fectionē iūriū exēctōe victoriū
dñi nō poteris adipisci. sollicitudinē piā et q̄
hūilitatem aliene salutis ip̄ede. Si autē v̄o
neu te cō hūc misterio nō esse cōquēris. op̄ie
pat̄ poteris carere affrū. In hoc quoq̄ si te
fr̄ngitē ferent q̄z mentis ignauia. orate
saltem atq̄ itēressioē scōꝝ remedia vlnēib⁹
rūo hūilitatis affectu submissus iplora. **P**os
tremo quis ē qui nō possit supplicat̄ dicē. pec
cati meū cognitū tibi feci et iniusticiā meam
nō operui. vt p̄ h̄c cōfessionē etiā illud cōfi
dēt subingere meritarū. et tu remisisti
impietate cordis mei. Quod si v̄cūdia rem
hēt̄ reuelat̄ corā hoīb⁹ erubescis. illi quem
latere nō possunt confiteri ea iugi supplica
tōe nō desinas ac dicē. Iniquitatem meam
ego agnosco. et pat̄ meū contra me ē semp

tibi soli petram et malū corā te feci. **Qui** et absq̄
 illius veritate publicatōe tūnt et sine iprope
 rio parā donare cōsuevit. **Post** istud quoq̄ tā p̄mp
 tū certūq̄ subsidiū. aliud quoq̄ facilius adhuc lar
 gim ē nobis diuina dignatio. ipam q̄ te mediū opē
 nro amiserit arbitrio ut idulgētiā nroꝝ scelerū pro
 nro p̄sumama offitū dicitis ei. **Dimittite** nobis debita
 nra scind 2 nos dimittimus debitorū nroꝝ. **Et** usq̄
 ad idulgētiā suoz criminū desiderat p̄uenit istis
 semetipm̄ aptare studeat instrumentis. nec obdura
 ti cordis p̄uincia a remedio salutari fonte tāte pi
 etatis aueritat. q̄ etiā si her oīa fecerimꝝ. non
 erit p̄donea ad expiandꝝ scelerū nroꝝ. nisi ea bo
 nitas dei clemētia q̄ deleuerit. **Qui** cū religiosi co
 natus obsequia supplicia mēte a nobis oblata per
 spexerit. ex ignos puosq̄ conatus imēsa libertate
 prosequit dicit. **Ego** sum ego sum qui deleo iniqui
 tates tuas p̄t me. et peccatꝝ tuoz iam nō recorda
 bor. **Ad** hūc igit̄ que p̄diximꝝ statū quisq̄ cōfite
 derit satisfactōis grā condianus uenit 2 mortifi
 catōe cordis 2 corpis assegitur. q̄ scind scriptū est.
 sine sanguis effusione nō fit remissio. **Nec** imēto
Cardem 2 sanguis regnū dei posside nō possunt.
Et ideo quisq̄ ab huiꝝ sanguis effusioē gladiū sp̄o
 qd̄ est uerbū deuoluēit inhibere. absq̄ dubio illa
 iheremie p̄phete maledictione pleretur. **Nā** ma
 ledō inq̄ qui p̄hibet gladiū suū a sanguine. **Hic**
 namq̄ ē gladius qui illū noxiū sanguinē quo aīa
 tur mat̄ nra peccatꝝ salubriter fundēs quoz 2 p̄p̄er
 rit in mēbus nris carnale firmū cōtētū. rese
 rat 2 absōdit. et mortificatōes vūe deo et spūali
 bus facit vigē inuitibꝝ. et ita iam nō recordatōe

veritas admissi. sed spe futurorum fiet incipiet gau-
dium. nec tam de preteritis malis. quam de futuris cogi-
tatio bonis. non ex patrum meritis lacrimas. sed ex eterne
illius leticie alacritate perfundet. atque obliuiscens ea
que posteriora sunt. id est carnalia vicia. ad ea que in an-
te se extenduntur. hoc est spiritualia dona atque virtutes Ca^m 12

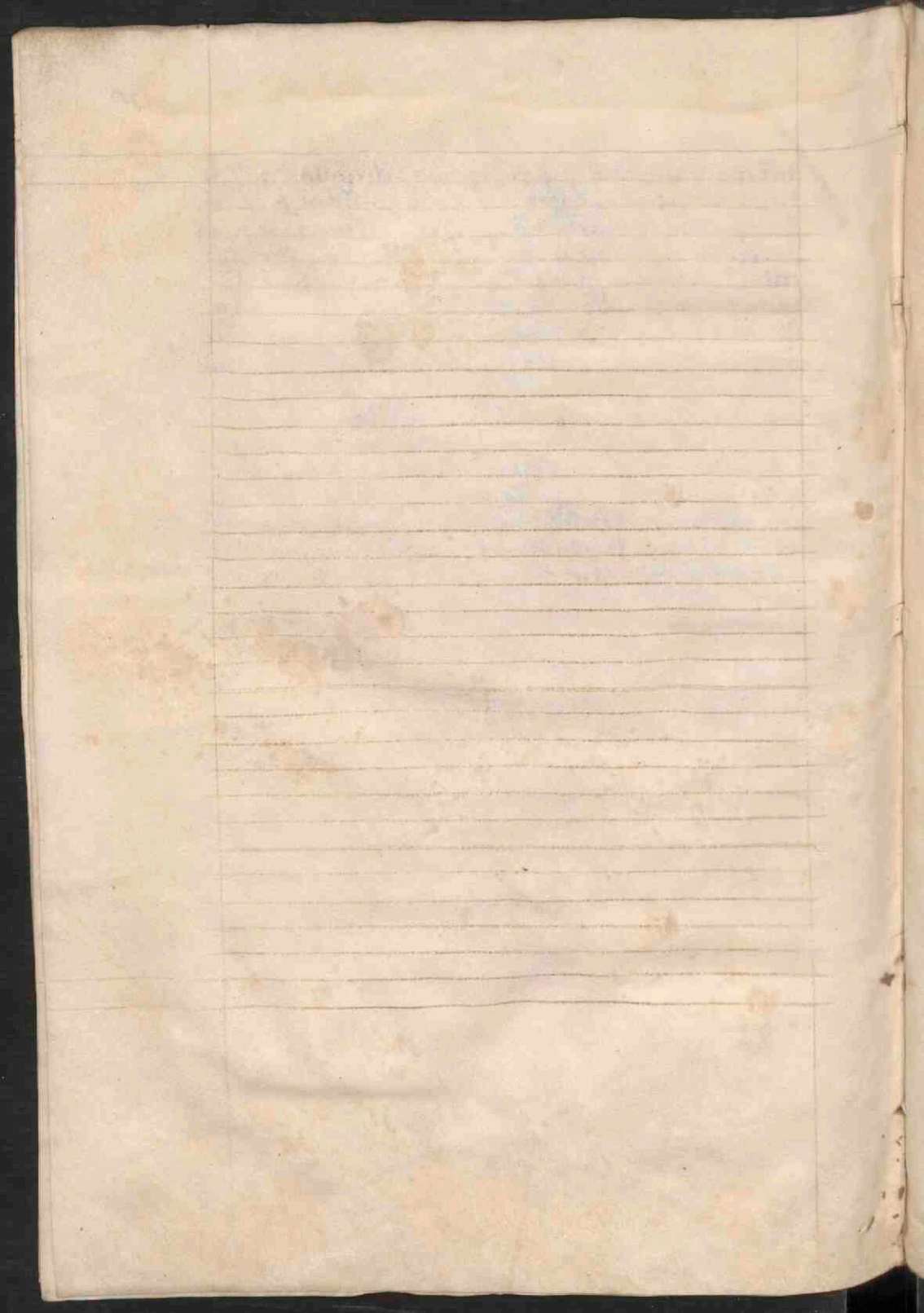
Queritur quod paulo ante dixisti te etiam de industria
preteritorum peccatorum memoriam retinere. hoc fieri
penitus non oportet. quia immo etiam si violenter irrep-
serit prius extrudatur. Multum nam requirit mentem a
contemplatione puritatis et precipue qui in solitudine
comorantur. implicans eam sordibus mundi huius. et profectus
fetore vitiarum. Dum enim recolis ea que secundum principem
soli eius ignorantiam siue lasciuam permisisti. ut quaedam
quod in hac cogitatione posito oblectans nulla subrepat
terre antiquae putredinis vel sola comagno nitre. Et ut
terro mentem fetore corrumpat. et spiritualia virtutum
fragrantiam uideat suauitate boni odoris excludat

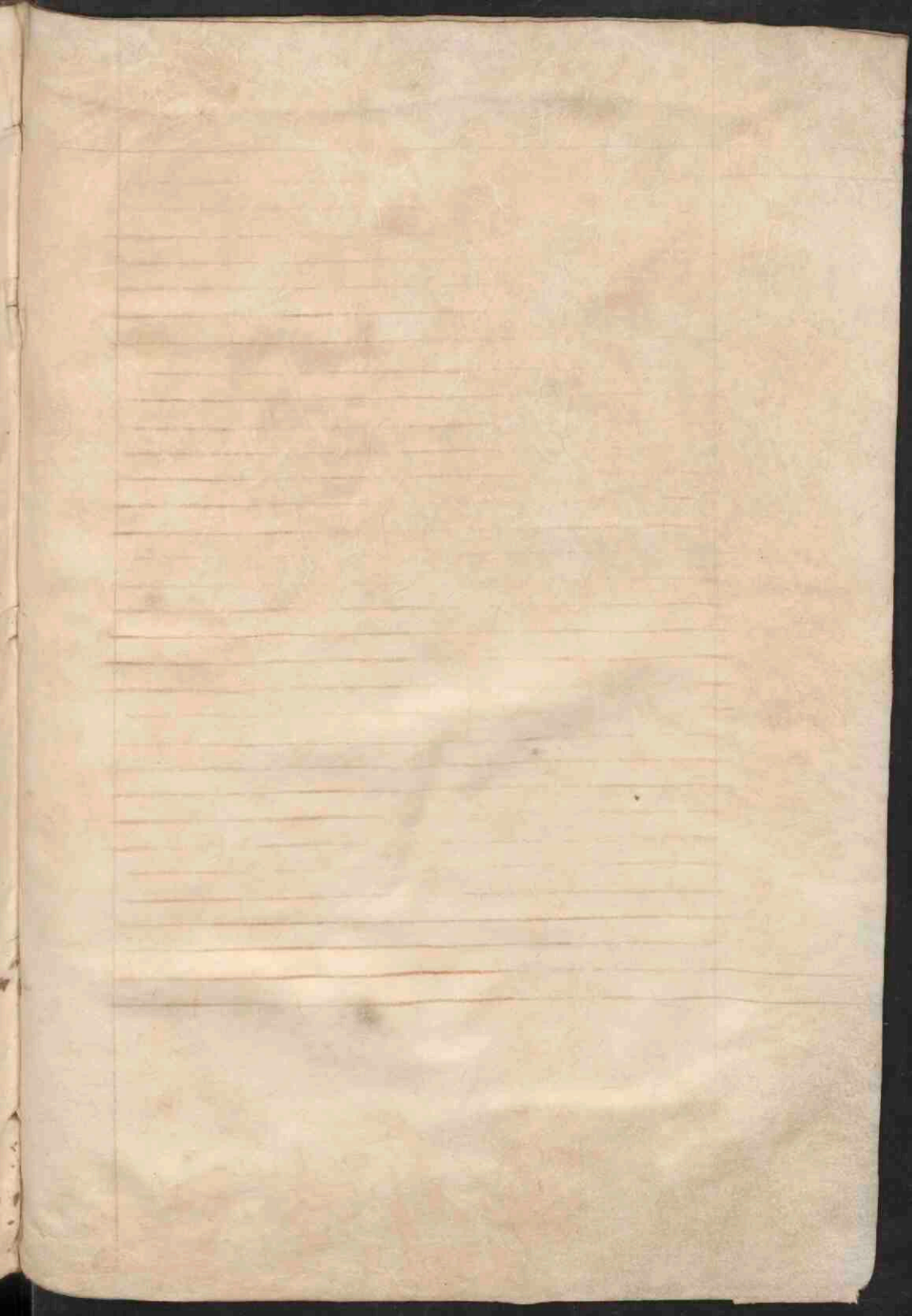
Quoniam ergo preteritorum memoria vitiarum pulsauerit Ca^m 13
consensum. ita ab eo resiliendum est. sicut res fugit
vir honestus et grauius. si impudice ac pinnis facie
in publico. aut colloquens aut amplexibus appetatur.
qui unquam nisi se a contactu eius festinus abstulerit. et
uel breuissima mora inhoneste confabulationis admi-
serit. etiam si consensus impudice respicit volupta-
tis. infamie tamen ac reprehensionis notam cunctorum pretere-
ritum iudicio non euadat. Ita igitur etiam nos oportet
cum fuerimus in istius cogitationis pestifera rito-
rante. de danti raptim ab eorum contemplatione discedere
et implere illud quod in salomone precepit. sed exi i
quod noli commorari in loco eius. neque intendas ondo-
tus in ea. ne videntes nos angelus immundus ac tur-

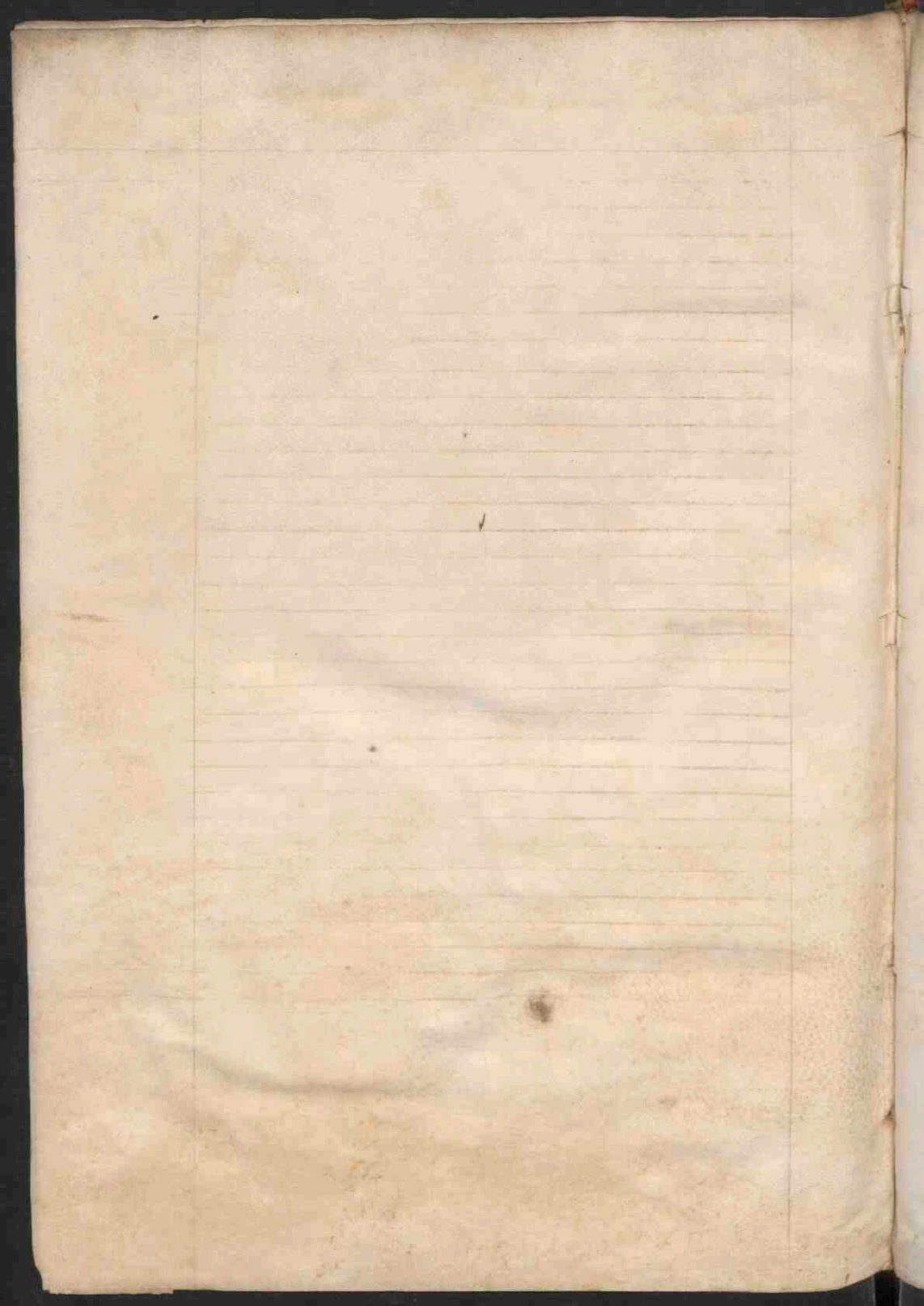
pib⁹ captiuitatib⁹ inuolutos non possint de nobis p^r
 terreatas dicit. **B**enedictio dñi sup uos bñdiximus
 uobis in noie dñi. **I**mpossibile nāq⁹ est inere bo
 nis cogitacōib⁹ inozari. cū pūcipale ad tu pes
 atq⁹ tēnos intuitu fuerit deuolutū. **V**era ē enī
 illa salomōis sentētia. **O**culi tui cū uiderit alienā
 os tuū cū loq^r praua et iacebis inq⁹ in corde
 maris. et sicut gubnator in magna tēpestate.
Dices autē ferierūt me sed nō dolui. et deluserūt
 me ego autē nesciui. **D**erelictis autē nō solun
 turpib⁹ sed etiā terrenis cogitacōib⁹ uniuersis
 et rigēda ē sp^r ad celestia nūc mētis intētio. scdm
 saluatoris nūc sūiq⁹. **U**bi enī ego sum inq⁹ illuc
 et minister meus erit. **S**olet enī frāq^r ar
 cade. ut dū uel suos uel aliorū lapsus ipitorū
 quispiā miserātis retractat affiū. ipse etiā
 subtilissimū teli voluptario pstrigatur assensu
 et inicuū sub specie pietatis exortū. obsceno ac
 noxio fine cōcludat. **S**ūt enī uie que uidentur
 hoīb⁹ rē. nouissimā autē eaz ueniet in pfin
 dū inferni. **C**ū uap^r studēdū est nobis ut uir
 tutū potius appetitū et desiderio regni celoz q⁹
 noris uiaoz recordacōib⁹ nosmetipōs ad q⁹ pūnc
 tionē laudabilē puocem⁹. qz nat⁹ est tūc dñi q⁹
 pū pestilētissis doate fetozib⁹ pformi. quā dñi
 supra eā stanz uel tenuē ei⁹ cōmouē uoluerit. **Ca^m 12**

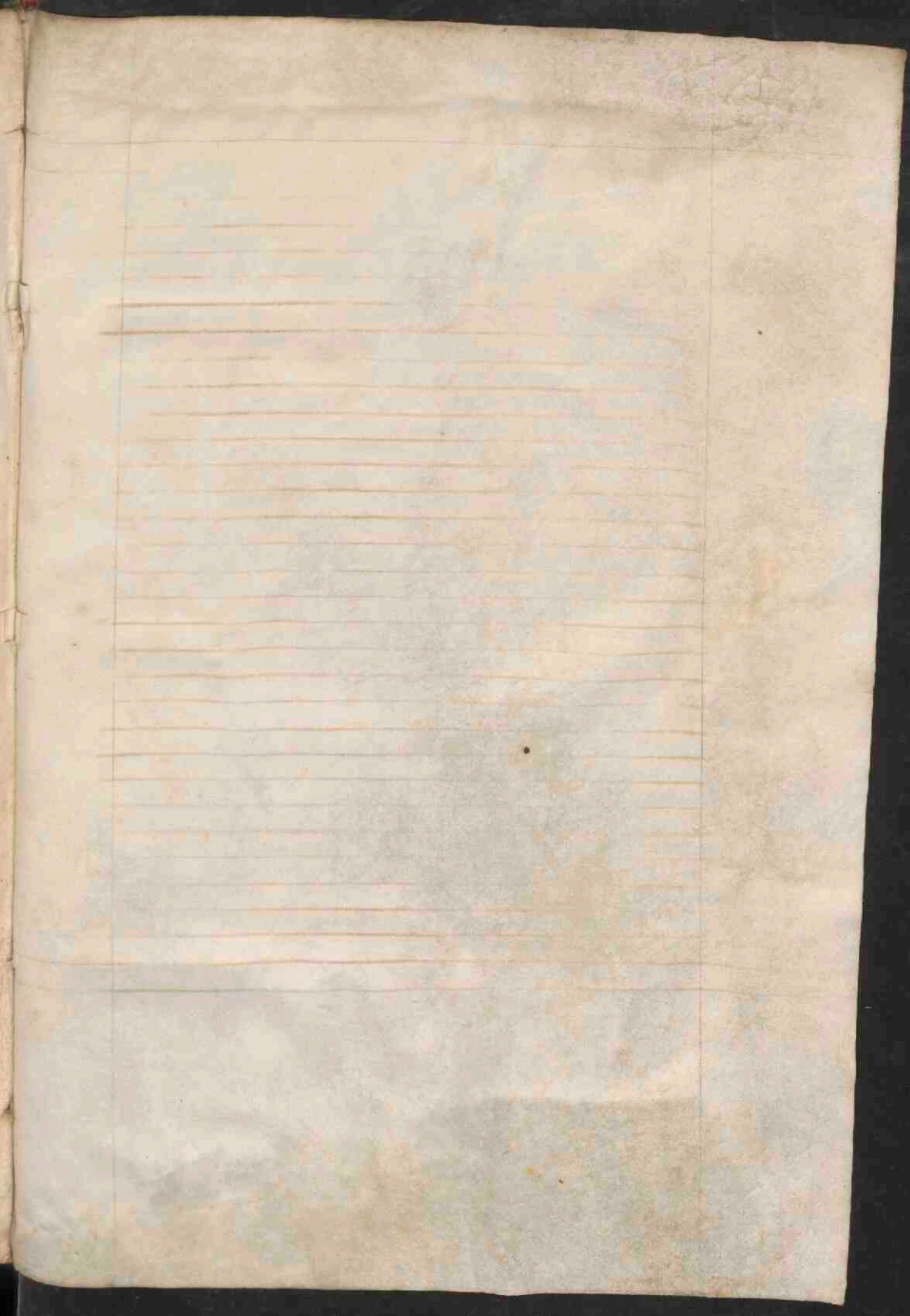
Querim⁹ autē nos ut sepe dixim⁹ tunc de
 nū pro p̄teritis satisfecisse p̄cās. cū ipi mo
 tus atq⁹ affectu p̄ quos peccēda cōmissim⁹ fuerit
 de nūc cordib⁹ amputati. **E**t tū nullus obtine
 posse se azzdat. q⁹ nō p̄us ipās causas atq⁹ mate
 rias p̄ q̄b⁹ in illa collapsus ē criminā. oī spiritū

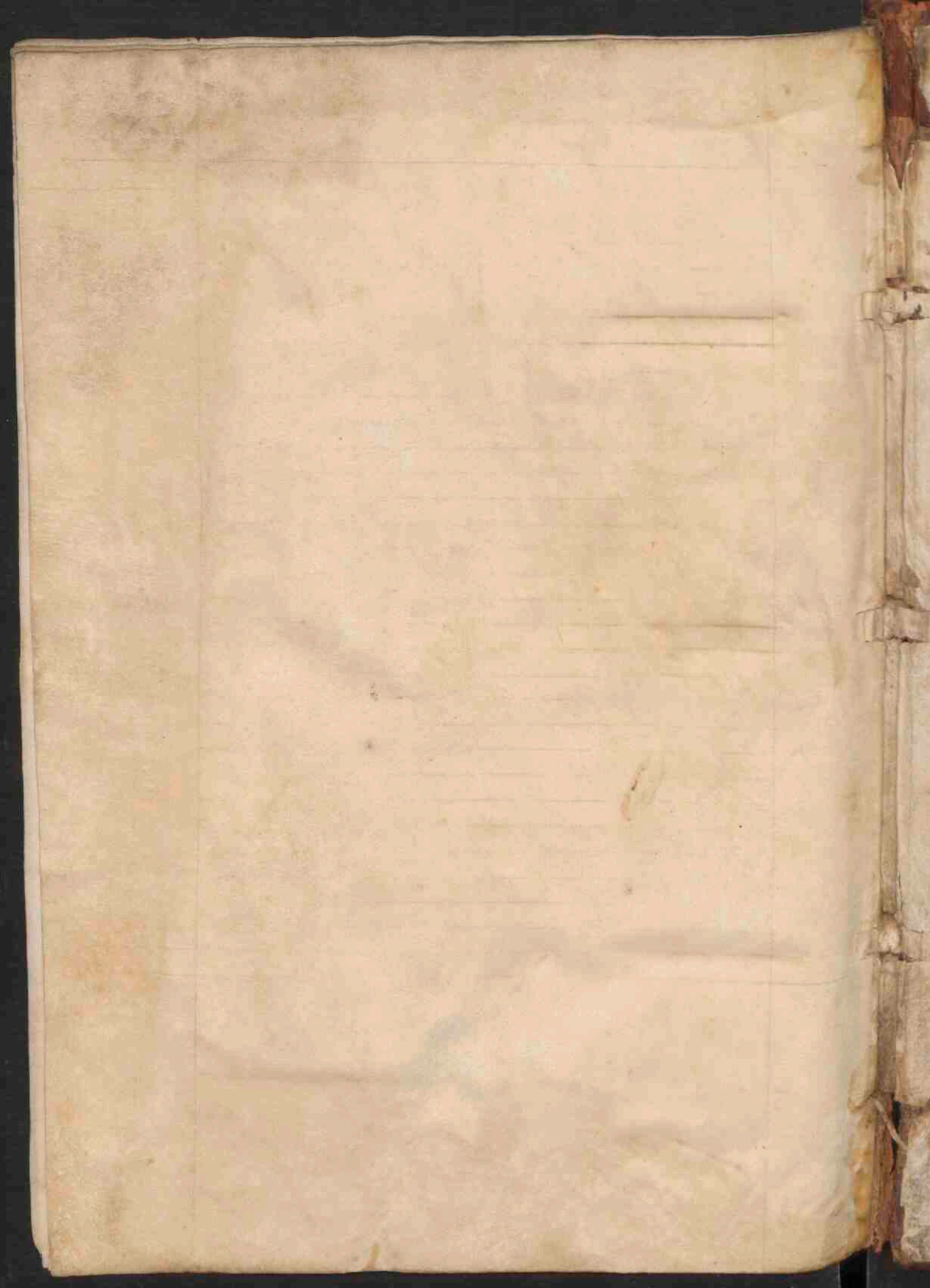
nū ista vitia **D**e istis si qdē vng discipuloꝝ quē di-
 ligebat ihesus abrupta definiōe p̄nūciat dicens
Si dixerimꝯ q̄ pat̄m nō habemꝯ n̄pi nos seductimꝯ
 et uerbū eiꝯ nō est in nobis **P**romde ad p̄fectōis
 culmē p̄tingē cupiēti nō satis p̄derit ad finē p̄i-
 tēne puenisse . i . est ab illius tēpare . nisi etiā in
 v̄tutibꝯ illis incesfesso casu semetip̄m sp̄ extēderit
 q̄bꝯ ad satisfactōis iudicia puenit **N**ec enī a fetidissis
 criminū sordibꝯ que abhorret dñs quēquā absti-
 nuisse sufficiat . nisi etiā illā bonā v̄tutū fragilā-
 tiā qua dñs delat̄ puritate cordis 2 aplice carita-
 tis p̄fctōe possident **H**ucusqꝯ abbas p̄missus de
 satisfactōis iudicio ac p̄mō fine differuit **Q**ui licet
 ut in c̄renobis reside mallems sollicito p̄curaret
 affrū . tū fama scythioniz solitudis iuitatos cū re-
 tūne nō possēmisit **E**xpl̄it̄ rolla ab̄bis p̄missus **U**

639.640

